

AVE MARIA

LETNIK XXIV.
VOLUME XXIV.
(1932)

Štev. 12.

Izdajajo
SLOV. FRANČIŠKANI
V AMERIKI.

AVE MARIA is published monthly by The Slovene Franciscan Fathers, Lemont, Ill., (Address: Post Office Box 608) in the interest of the Slovene Franciscan Commissariat of the Holy Cross.,
Superior: V. Rev. Bernard Ambrožich, Comm. prov.

Subscription Price \$3.00 per annum.

Manager: Rev. Benedict Hoge.

Editor: Rev. Alexander Urankar.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Ill., under the Act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at the special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

NAROČNIK

našega lista je podpornik velike misli misijonstva Jezusovega. Zakaj? Dolarji, ki si jih namenil za naročnino Ave Marije niso vrženi v kot. Kamenčki so za zgradbo Kristusovega duhovništva. Zato je bila Ave Marija ustanovljena, da bi v gmotnem oziru podpirala dijake, kandidate za duhovniški stan. Tvoja naročnina je seme, ki naj nekoč obrodi sad v vinogradu Gospodovem. Koliko je dijakov, ki bi radi študirali, pa nimajo gmotnih sredstev. Samostan v Lemontu je bil zato ustanovljen, da bi bil tudi šola in vzgojevališče idealnim fantom, ki so si zaželeli službe altarja. Sedaj razumeš. Ave Maria utira pot tem studentom.

APOSTOL SI

katoliškega tiska. Vsak mora priznati, da Ave Marija krepko nosi prapor Jezusovega imena. Ta namen ima, da neti in podžiga in ohranja ogenj vere v srcih katoliških Slovencev. Najlepši namen ima. Kdorkoli je naročen na Ave Marijo, je tudi propagator verske misli. Dolžnost vsakogar je, da Kristusa tudi uči, ne samo priznava. Z besedo, z zgledom, v dejanju. Ave Marija naj bo glasilo temu delu, glasnik apostolstva Jezusovega.

BARAGOVA KNJIGA.

Eden naših rojakov-izseljencev, navdušen delavec za Barago, ki že dve leti navdušuje mlade naše za Baragovo stvar, je spisal življenjepisno knjigo o našem vrlem apostolu in predhodniku. — Od prve strani do zadnje je knjiga polna lepih besed in lepih dokazov o Baragovi svetosti in neumornem delovanju za zveličanje duš. Tako zanimiva knjiga ne sme mimo nas neopažena. Kdorkoli jo je bral, jo je pohvalil, ocenjevalci, ki so pregledali knjigo pred natisom, so vračali rokopise z najlepšim, priporočilom. Najlepšo priliko, da pomagaš k razpečavanju te knjige, imaš ravno sedaj, ko ti brat ali sestra graduirata in iščeš primeren dar za to slovesnost. Pokloni jim to Baragovo knjigo. Videl boš, kako veselje bo prinesla. Tako je storil nekdo na zapadu. Kupil je dvajset izvodov knjige za letošnje graduante, obilo radosti je povzročil.

ŽENA

PRISTOPI V ŽENSKO ZVEZO.

Tebi je v dobro! V

"ZARJI"

glasilu Zveze imaš lep list, ki je poln zanimivosti. — Naslov tajnice

JOSEPHINE RAČIČ, 2054 W. Coulter St., Chicago.

Phone Canal 7172-3

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

FRANK GRILL

1727-31 West 21st Street, Chicago, Ill.

JOSEPH PERKO

2101 West 22nd Street, Chicago, Ill.

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI.

Najboljše blago. — Čevlji za vso družino.

Za pohištvo in pogrebe

Tisti, ki ste v Clevelandu in okolici, in ki pridete v Cleveland, se lahko v vašo lastno korist poslužite pohištva iz naše prodajalne. Pri nas je pohištvo kar najbolj zanesljivo in vredno zanj danega denarja. Glavno prodajalno imamo na **6019 St. Clair**, podružnica pa je na **15303 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio.**

Tudi tisti, ki se obrnejo na nas za pogrebna opravila, dobijo za manjše izdatke boljše postrežbo.

A. GRDINA & SONS

Za vsa podjetja velja glavni telefon

HENDERSON 2088

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok zvestobe katoliški Cerkvi.

Naročniki so deležni duhovnih dobrot franč. komisarijata. — Naročnina \$3.00, izven Zdr. držav \$3.50.

Za naročnike in dobrotnike se bere vsaki mesec sv. maša.

December, 1932 Z dovoljenjem in odobrenjem cerkvenega in redovnega predstojništva.

24. letnik.

Naš jubilej.

KAKOR naši naročniki in prijatelji že vedo, slavi Ave Marija v letu 1933. svoj srebrni jubilej. Ali ni primerno, da to slovesno obletnico kar najlepšo proslavimo? 25 let — četrto stoletje dela za katoliški tisk! Vesela je lahko te obletnice Ave Marija,

veseli so lahko naročniki. Ta obletnica nas napolnjuje s ponosom, zakaj ni bilo ravno lahko to delo, pa tudi s hvaležnostjo so nam srca napolnjena, ko mislimo na vso požrtvornost dobrih katoliških izseljencev. Ta dobrota nam je omogočala izdajanje lista.

NAŠ PROGRAM ZA JUBILEJNO LETO.

Hočemo, da bo Ave Marija v tem jubilejnem letu prinašala obilo veselja in duhovnega užitka v vse hiše, kamor bo poromala mesec za mesecem. Kakor pravijo, nam ne bo dano, da bi slovensko življenje obstalo tukaj v tujini bogve kako dolgo še. Jubilejno leto Ave Marije nam bo dalo poguma, da bomo vzdržali vsaj še 25 let. Prisojajo nam samo še dobrih petnajst, Ave Marija bo pomagala, kolikor more, da se bo ta doba našega slovenskega življenja podolžila. Storila bo svoje, kakor bodo storili vsi drugi listi svoje. Saj so nam naši listi kakor injekcija k daljšemu življenju. Če bi ne imeli svojega narodnega časopisja, kedar bi že bili klonili tujcu in utonili v ameriškem morju. Z drugimi listi vred je Ave Marija pomagala

reševati, kar se je dalo rešiti vsaj za nekaj let še. Ave Marija pa je poleg drugih ohranjevala spomin na najdražjo svetinjo slovenskega naroda — katoliško vero. Priznal bo vsak, da je zlasti v prvih letih svojega življenja krepko zastavila vse svoje sile v obrambo te najdražje svetinje. Tako hoče še naprej delati, da se v našem narodu ohrani spomin na skupno našo slovensko in katoliško mater. Jubilejno leto naj bo kakor božje zdravilo, da bo slovensko katoliško srce v Ameriki bilo še 25 let živahno. Obljubljamo, da bo ostala Ave Marija zvesta temu programu vsa leta, ki so ji še odmerjena. Ko bo legla v grob, bo lahko legla k počitku z zavestjo, da je storila svojo slovensko in svojo katoliško dolžnost.

NAŠIM SOTRUDNIKOM ZAHVALA.

V prvi vrsti pisateljem in duhovnikom, ki so tako požrtvornostno s svojimi prispevki podpirali naše delo. Ta zahvala naj bo tudi prošnja: stojte nam ob strani tudi letošnje leto in vsa leta. Neumorni delavec in duša našega dela, Father Hugo Bren, ki nam je s svojimi lepimi članki zabelil naše čtivo, vse naše berilo. Morda bi Ave Marija brez njega ne bila doživela petindvajsete obletnice in ne bo doživela zlate obletnice, če nam ne bo še naprej stal ob strani. Father J. Krizostom Smoley, ki kljub bolezni svoji in svoji starosti tako neomajno vrši apostolsko delo tiska s svojimi dobrimi prispevki. Bil je med prvimi sodelavci A. M., ostal je zvest do današnjega dne. P. Evstahij Berlec, ki je z

globoko pesniško dušo drobil svoj "ave" našemu listu in Materi božji; P. Bernard Ambrozich, ki je bil vedno med prvimi sodelavci, P. Salezij Glavnik, P. Benigen Snój, Rev. J. Filipčič in vsi drugi. Porabiti bi moral dve strani, če bi hotel navesti vsa imena. Vsem zahvala in obenem prošnja: ostanite nam zvesti. Ene mu gre najlepša zahvala, P. Kazmirju Zakrajšku. Brez njegovega incijativnega dela, brez njegove vztrajne delavnosti bi Ave Marije morda nikoli ne imeli. V pravem času ji je življenje dal, pravi čas ji je to življenje krepil, da se je mogla razrasti v krepkega glasivca božjih načel in božjega življenja. Tudi njemu naj bo ta zahvala prošnja za pomoč in sodelova-

nje. Med sotrudnike je letošnje leto stopil tudi odlični naš slovenski pisatelj in pesnik Dr. Mihael Opeka. V veliko veselje nam je njegova pomoč. Za srebrno leto nam obljublja celo vrsto zanimivih člankov, ki bodo nova privlačnost lista. Bogoslovcem ljubljanskega

semenišča zadnja beseda zahvale. Koliko dobrih zlatih vrstic so že napisali našim bravcem v vzpodbudo, pouk in zabavo. Da bi le še mnogo teh zlatih vrstic nanizali na venec Marijine in božje slave v A. M.

NAŠIM ZASTOPNIKOM ZAHVALA.

Bratu Antoninu, Bratu Akurziju, ki tako vneto vršita delo modernega apostolstva. V letu srebrnega jubileja se od njiju mnogo nadejamo na polju propagande in agitacije. Te nam je najbolj treba. Radi težkih časov, se je število naročnikov znatno pomanjšalo, doberšen del pa ne utegne plačevati naročnine. V težkih časih sta nam omenjena najbolj pomagala, naravno, da nam v teh najtežjih časih ne bota stala ob strani in roke križem držala. Človek bi mislil, da za-

stopniki dandanes ne morejo veliko opraviti, pa čujemo glasove od vseh strani. Pošljite nam zastopnika lista, pa bomo odrajtali svoj dolg. Vse nade stavimo v svoja dva glavna zastopnika Brata Antonina in Akurzija. Poleg njiju bo vršil delo zastopništva v tem letu rojak iz Chicago Frank Augustin. Prosimo vse naročnike, da gredo tem trem našim zastopnikom na roke.

NOVA OBLIKA A. M.

List dobi z novim letom obliko, ki bo bolj prikladna in bolj moderna. Obliko, ki jo je imela sedaj, je

bila prestarinska in prenerodna. Predvsem radi pošte, ki jo je prinesla na domove vso pomečkano.

NAROČNINA A. M. ZNIŽANA.

Naročnina bo z novim letom znižana na dva dolarja in pol. Obenem dobi vsak naročnik koledar zastonj. Mislím, da ne bo predraga. Za srebrni jubilej bo lahko vsak utrpel petindvajset "dajmov". Koledar obsega 140 strani, bo nad vse zanimiv in poučen. Izšel bo

prvega januarija. To bo najlepši dar Ave Marije naročnikom za njihovo požrtvovarnost in zvestobo napram listu. Zastonj ga dobe seveda samo celoletni naročniki, ki plačujejo naročnino vsako leto in vnaprej.

DOSMRTNIM NAROČNIKOM.

Dosmrtnim naročnikom naročamo in jih prosimo, da nam priskočijo na pomoč s tem ali onim majhnim darom. Preveliki so stroški, ki jih imamo radi številkih poslanih dosmrtnim udom. Mnogo jih je. Stroški z

Ave Marijo so večji kot so bili kedaj popreje. Trkamo na dobrotna srca, vemo, da nam bodo dosmrtni naročniki šli na roke in razumeli položaj, ki se v njem nahajamo.

POSEBNO NAZNANILO.

Naročniki, ki z Ave Marijo vred slave srebrni jubilej in so skozi petindvajset let stalno in točno podpisali našo stvar in letno plačevali naročnino, dobe še poseben dar. Imena imamo zabeležena v svojih knji-

gah, toda radi točnosti prosimo, da nam svoja imena javijo. Samo oni bodo deležni tega daru, ki nam javijo in dokažejo, da so bili v vrsti letnih naročnikov.

VOŠČILO.

Vsem sotrudnikom in prijateljem našega lista, predvsem vsem našim bravcem? srečno novo leto. 1933

bo leto veselja nam vsem, ki smo družine Marijine. Ave Marija nam bo zastava Njena in božja.

P. ALEKSANDER URANKAR, urednik,

Advent - vprašanje človeštva.

P. O d i l o O. F. M.

SE je v pričakovanju dogodkov, ki imajo priti. Nastavite ušesa ter mi povejte, odkod je to zamolklo bobnenje, ki ga slišimo od vseh strani. Položite roko na zemljo, pa mi povejte, zakaj se trese. Ali ni vsak v pričakovanju? Ali je kje kako srce, ki ne utriplje? Na nebu je teman oblak. Okoli njega krvavo rdeča svetloba. Kot odsev velikega požara. Vidim, da morje dviga svoje valove in vrhovi gora se majejo. Zdi se, da so potoki in reke izpremenile svoje struge. Hribi se rušijo ter napolnjujejo doline. Vse se maje, vse se izpreminja.

Redko bi kateri čas v zadnjih dveh tisočletjih tako zaslužil ime "advent", kot sedanji čas. Moderni človek sicer taji Mesijo božične noči. Njegov odrešenik je tehnik, profesor, politik. Moderni človek ne moli več s Cerkvijo: mea culpa — moja krivda. Ne poje več: Kyrie eleison — Gospod, usmili se nas! Posmehuje se spokorni vijoličasti obleki. Petindvajsetega decembra bi najrajše napovedal zadnji odločilni boj proti božjemu Detetu. Moderni človek ne potrebuje več Odrešenika, ki zna odpustiti grehe. Njegov odrešenik je surova pest. Njegov Betlehem — Moskva. Njegov božič svetovni požar — revolucija.

In vendar — adventno vprašanje je danes prav tako pereče kot je bilo takrat, ko je pridigal sv. Janez Krstnik. Moderni človek, kdo si? Kaj praviš sam o sebi pet minut, predno greš spat, ko stojiš nasproti svoji vesti, ki zahteva odgovora. Kaj praviš, oz. kaj boš rekel o sebi 31. decembra, ko boš pregledoval račun, duhovno bilanco celega leta? Ako bi imeli fotografa, ki bi znal jemati premikajoče slike duše, ali bi imeli tu toliko poguma, da bi dal narediti film tekočega leta do vsake najmanjše natančnosti? Ali bi si ti upal biti navzoč pri kazanju tega filma svoje duše? Ali bi ne bil pri tej predstavi popolnoma uničen? Gospodarsko in družabno? Ali res ne rabiš, ne potrebuješ nobenega Mesije?

O plemeniti, olikani svet! Ali veruješ v srečo salona? Ali se ne skriva za svetlimi žarnicami noč obupa, za onimi zanimivimi pogovori neskončno dolgočasje, za tvojimi bliščečimi naslovi ali ne zija prepad npravne slabosti? O svet! Ker se tvoji možje sučejo v preveč, "olikani in bliščeči" družbi, zato gledajo, siti in trudni življenja po nočni omarici in iščejo v njej revolver. O svet! Tvoje nervozne žene izginjajo v zavodih za živčne bolezni. O svet! Ali res ne potrebuješ nobenega odrešenika?

In ti delovno ljudstvo, ali še nimaš dosti onega boga, ki ga oznanja Moskva? Ali se ne počutiš dvakrat ubogo, dvakrat zasužnjeno od tiranov in od lastnih strasti? Karkoli ti pove dnevno časopisje brezverstva v mrzlih božičnih člankih, vse to naredi tvojo dušo še bolj ubogo, še bolj nesrečno. Odrešenika po-

trebuješ, delavsko ljudstvo! Ali obup ali odrešenik!

Vprašanje o Odrešeniku je veliko vprašanje človeštva, danes bolj kot kedaj. Adventno hrepenenje po njem, ki odpusča grehe, ki prinaša spravo, ki izbrisuje krivdo, ki oznanja in deli mir, to je hrepenenje v globinah revolucijonarnih narodov. Nikogar ni več, ki bi pomagal. Nikamor več ne moremo. Odrešenik mora priti! Sveti, močni, veliki, usmiljeni Bog mora priti!

Adventno vprašanje razreši samo Bog. Ali je lahko bolnik zdravnik, ujetnik, osvoboditelj, siromak, delivec dobrot? To je nasprotje! Ali bo padlo človeštvo samemu sebi odrešenik? Ne! Odrešenik mora biti drugi kot mi! Priti mora od zgoraj. Biti mora večji kot je krivda vseh stoletij, vseh narodov in rodov, ki jih hoče spraviti z nebom. Bog mora priti. Samo Bog more odpadlo človeštvo peljati zopet k Bogu. Ta Bog je: Jezus iz Nazareta!

Vsaki petek se zbero na obzidju starega templja v Jeruzalemu možje, žene, otroci in starčki, poljubljajo častljivo staro kamenje in ga škrope s solzami in molijo: Hiti, hiti Odrešenik Sijonski, naj se kmalu prikaže kraljestvo nad Sijonom! Molijo zastonj. Mesija je že prišel. Jezus je že tukaj. Adventno vprašanje je rešeno za vedno, za vse kraje! Tudi za današnji čas.

Judovstvo nima več pravice do obstoja. Tega se tudi kristjanom ne more nikoli dovolj dopovedati. To je bolezen mnogih, da iščejo vedno novih prerokov, novih odrešenikov. Toda zastonj iščejo. To je greh današnje dobe. Pred cerkvenimi vratmi se mora moda ustaviti. Kar je starega, je tukaj edina resnica. Ne moremo obesiti novih sonc na nebo. Ne moremo narediti novih zvezd. Ne moremo prižgati novih luči na firmamentu. To je božje delo. Isto nebo in iste zvezde resnice včeraj in danes in jutri. To velja za vse. Versko razodetje je s Kristusom zaključeno. Mesija je tu. Nad Jezusom ni nihče več. Pravi napredek je: nazaj k Jezusu, k večni resnici. Prava prosveta je: nazaj k Jezusu, ki je naša pot. Prava svoboda je: nazaj k Jezusu, Odrešeniku. Prava sreča je v tem: nazaj k Jezusu, ki je večno življenje. Pravi mir je: nazaj k Jezusu Kralju. Nobenega novega preroka ne potrebujemo. Ne v veri, ne v npravnosti, ne v javnem življenju. Torej nobenega judovstva med kristjani.

To je Janezov evangelij za advent. Glejte, jaz sem glas vpijočega v puščavi: pripravite pot Gospodovo. Zveličar se bliža, Zveličar je tu. Glejte, sredi med vami stoji, pa ga ne poznate! Pri nas je, pa ga ne vidimo. Pač pa ga čutimo. Ob dnevu, ki ga hoče brezboštvo izpremeniti v veliki petek, moramo mi Kristusa proglasiti za svojega Kralja. Boga v jaslicah za Boga narodov. Naj živi Kristus Kralj!

Kjer jaslic še ni. . .

St. P o d e r ž a j D. J.

ISOČ let pred Kristusovim rojstvom je prerok David napovedal gospodstvo brez meja, ki bo postalo dediščina Zveličarjeva. Kristus "bo vladal od morja do morja. In vsi kralji zemlje ga bodo molili, vsi narodi mu bodo služili". Zato je gotovo, da bo Kristus tudi Indiji vladal od meja do meja, od morja do morja. Tudi indijski maharaže morajo pasti pred velikega Kralja; njeni raže morajo pred njim — Knezi upogniti svoja kolena; njeni mogočnejši morajo obšuti Kralja miru s svojimi darovi. Vsi morajo priznati njegovo oblast, na vse mora posijati tisto Solnce, ki je prve božične noči iz jaslic zasijalo v rešenje vesoljnemu svetu, v vsa srca morajo prodreti zveličavni žarki njegovi in zvezde, ki hodi pred njimi. . .

prizor! Tu se ob zvokih zvoncev, ki mu vise ob bokih, ziblje z dragocenimi pregrinjali do tal odeti slon. Tam se pod ponosnimi jezdecami peni krdelo krasnih terajskih kobil. Za njimi se počasi pomika dolga vrsta kamel iz naselbin severozapadne indijske puščave. — Približuje se procesija Nagov, najodličnejših verskih prosjakov. Najprej spoznamo med njimi po ogrinjalih iz leopardove kože zastopnike najpravvernejše hinduistične ločine Bajrage in potem skupine Qota in Bara — Malih in Velikih — Akharov, vedeževalcev. Za njimi se pokaže vrsta trobentačev, ki divje pihajo v školjke, tzv. šonke, v trobente, v bambusove piščalke in v rogove čudnih oblik in še bolj čudnih glasov. Za njimi spet stopajo kamele z velikimi usnjatimi mughi kara in naraga bobni, ki besno razbijajo po njih goli

Sveti večer
dušo navdaja; —
misel zaraja:
"Jezušček moj!"

Sveti večer,
poln blagoslova:
Jezušček znova
pride nocoj!

Sveti večer!
Milost prihaja:
Dete iz rajz. . .
Srce, zapoj!

Sveta je noč. . .
Stvarniku slava! —
V jaslicah spava
Jezušček naš!

Sveta je noč
zor odrešenja! —
Vrelec življenja:
Jezušček naš!

Sveta je noč!
Dajmo zapeti:
"Srca posveti,
Jezušček naš!"

Toda niso še utihnile božične pesmi po cerkvah vesoljnega krščanskega sveta, ko se po ulicah velikega Allahabada — naselbine ob stoku reke Džumne in mogočnega Gangesa — že cele dneve in tedne razlega poganski vrišč in ropot. Vse se mrzlično pripravlja, da proslavi mesečev praznik Kumbh Mela.

Ta dan namreč — tako oni verujejo v svojem praznoverju — valovi Gangesa in njegove sestre Džumne pri njih stoku baje dobe silno očiščevalno moč. Na sam praznik prihrume neštete množice, sto in stotisoči romarjev, v mesto. Peklenski hrup vstaja iz ogromnega taborišča sredi globoke peščene kotline. Cele procesije poganov zapuščajo kočice, šotore in hiše ter se pridružujejo mogočnemu ljudskemu valu, ki se že ure in ure pomika k obalam obeh rek. — Kakšen

jahači. Na rezgetajočih dekanskih bojnih konjih jim slede bradati mahanti — najnižja kmetska kasta — v valovitih žafranastih oblačilih. Živali so od kopit do uhljev pokrite z venci zlatih mohurjev in z verižicami iz blestečega se srebra. — Pretresljiv je pogled na dolgo vrsto 1000 rjovečih in hropečih verskih prosjakov, ki so jim telesa s peskom pokrita; okrog glav jim opletajo v vetru valujoči kosmi nepočesanih las. Pridružilo se jim je 500 tempeljskih devic in ženskih sadhu — spokornic, neznosno pogled! Množica, ki se je v gostih vrstah zbrala na obeh straneh, jim ob vsakem koraku vzklika in meče prednje svoja ogrinjala, da "sveti ljudje" hodijo po njih. Mogočni sadhu se vmes igrajo s čarovniškimi palicami in divje vihte z meči okrog sebe. — In potem spet vrste nosilnic pred

dolgimi redovi mogočnih slonov, obloženih z najsijajnejšim žametom in bliščem, z zlatom pretkanim in vložnim z dragimi kamni. Na širokih slonovskih hrbtih so privezani stolpiči izbrane lepote, s kovanim srebrom obloženi in obrobljeni z zlatimi ploščicami. V njih sede knezi in voditelji svečeniških redov. Obdajajo jih neštete množice ljudstev iz vseh krajev, vseh jezikov, vseh barv, vseh stanov in vseh starosti.

Kot mogočen val se ves ta veličastni sprevod pomika k stoku obeh rek: k zibeli hinduistične vere! V gosto strnjenih vrstah so na kilometre daleč kot koblice posedli vse obale, kjer neprestano šepetajo in vzklikajo svojim božanstvom. Ure in ure, pozno v noč in do jutra vztrajajo, da ne zamude prilike, ko bodo deležni velikega odpuščanja. . . Ko pa je mesec dosegel največjo moč, vsi ti stotisoči naenkrat poskačejo v reko, se potope v njene "svete" valove in verujejo, da so tako oprali grehe preteklosti. Samo lani je

— 20. januarja 1930 — skoraj dva milijona ljudi v pekočem indijskem solncu in v hladni noči vztrajalo do ene ponoči. Letos bodo čakali do jutra! Samo Bog pa ve, koliko jih v gneči in v hladnih Gangesovih valovih zadavi smrt. — In če bi mi ob istem trenutku pohiteli ob Gangesu po vsej Bengaliji navzdol do njegovega izliva v morje pri Kalkuti, bi našli še druge neštete množice, ki ta trenutek v mrtvih valovih iščejo utehe v svoji strašni duševni revščini in svetlobe v svoji strahotni poganski temi. . .

Večno Solnce milosti in ljubezni, Jezušček v jaslicah, pa medtem v borni misijonski cerkvi sameva in poslušša prošnje peščice izbranih, ki ga milo rote: Daj, o Kralj miru in Solnce pravice, da bo "ljudstvo, ki sedi v temi, zagledalo veliko Luč in bo njim, ki sedijo v deželi smrtne sence, Luč zasvetila. . ."

Tako, prijatelj, je o božiču tam, kjer še ni Kralja milosti in zvezde miru, — kjer jaslic še ni!

SVETI BOŽIČNI ČAS!

Rev. Evstahij, O.F.M.

Sveti božični čas!
Prazniki mili. . . .
Milost ozdravlja naj,
V Duhu smo čili. . .

Angelski žarni krog
čudo zagleda:
v stvar se obleče — Bog.
Večna Beseda.

V Materi Brst višin
brat nam postane!
Vekov Očeta Sin
Bog še ostane — — —

Ena oseba le,
dve sta naravi.
Kristovo, glej, srce
v božji je slavi! —

Luč zasijala je
našemu rodu . . .
O, veselimo se,
verni, v Gospodu!

Stvarnik izpolnil je
davne obete:
hoče objeti vse
Božje nas Dete! — —

Sveti božični čas
duše prenavlja,
Jezušček vabi nas,
milo pozdravlja. . .

V sebi mu jaslice,
srce, pripravi!
Znova posveti se
Večnega slavi!

Dete je prišlo k nam,
Dete nebeško!
Rojstvo obhajamo
božje — človeško. . .

Sveta je noč. . .
Bodi pozdravljen,
ljubljen in slavljen,
Jezušček naš!

Hvaljen, Gospod!
Bog Troedini . . .
Naj vse zedini
Jezušček naš! — —

Sveta je noč!
Zdrava, Marija!
Naj melodija
tebe časti! . . .

Sveta je noč
zopet pri meni . . .
Z Jožefom skleni,
duša, roke! — — —

KRISTUSOVO ROJSTVO.

Rev. Evstahij, O.F.M.

Vsa posvečena
Mati žari:
čudežna Žena
Sonce rodi . . .

Božja Resnica
Dete je, glej! —
Mati — Devica
zdaj in poslej.

Mater izvoli
Večnega Sina. . .
Ona ga moli,
Kralja višin.

Angeli sveti
čast ji pojo.
V čisto Spočeti
seva nebo.

Rajski so zbori
prišli nocoj. . .
Mesto na gori,
Sijon, zapoj!

Mati je Krista! —
Pesem ji vre — — —
Lilija čista
dalje cvete . . .

Steklo li ranil
v oknu je zor?! —
Bog je ohranil
čistosti vzor.

Troje pisem iz misijonov.

PRVO PIŠE A. VIZJAK D. J.

Božič je bengalskemu ljudstvu najljubši praznik. Ko bi Vi samo vedeli, kako rado ima jaslice! Iz najbolj oddaljenih vasi pridejo Bengalci ta dan na misijonsko postajo. Ni jim žal truda in težavne poti, samo da se nagledajo Jezuščka. Seveda vsi niso tako srečni: nekateri so bolni, drugi so majhni ali preslabotni, da bi mogli čez širna polja in močvirja. Pa tudi ti ne ostanejo brez božičnega veselja. Misijonar

odele zemljo v nežno belino, temveč samo žarko solnce peče in žge pusta, izsušena polja. Namesto jelke in zelene smreke sem zrl pred seboj bambus, palmo in ostri kaktus. Niti božične pesmi nisem slišal, temveč samo žalostinke iz poganskih vasi, kot da poslušam jok in stok rimskih sužnjev iz dobe, ko Jezusa ni še bilo. — Dobra srca, ali Vi veste, da Jezuščka v Bengaliji še ni? O spomnite se v božičnem veselju tudi Vaše Bengalije, da ji Jezus pride kmalu, kmalu.

V vas sem prispel zvečer. Kristjani so Jezusa željno pričakovali. Priredili smo jaslice, položili smo Jezuščka na slamico in smo praznovali sveti večer. Vse je pelo in se veselilo pozno v noč. — Tudi Indijčki imajo Jezuščka zelo radi; pa tudi njegovi darovi jim niso karsibodi. To sem dobro vedel, zato sem bil vzel s seboj vas, kar sem še imel: tudi papirnate škatljice in pisane papirčke in razbite igračke. Te sem jim zdaj razdelil. Pa jih ni bilo dovolj za vse. Tisti, ki so ostali brez daru, so me gledali s svojimi velikimi očkami in so me spraševali: Oče, ali meni Jezušček ni ničesar prinesel? In debele solze so jim začele polzeti po ličjih, da se je še meni milo storilo. — Žal mi je bilo teh črnih glav, ki jih imam tako rad, ter so Jezusovi. — Ali jih imate tudi Vi kaj radi? O potem recite Jezuščku, naj jih razveseli, naj pokliče k sebi tudi tiste milijone poganskih otrok, ki ga še ne poznajo.

Zgodaj zjutraj so se zbrali v cerkvi okrog jaslic. Med sv. mašo so vsi pristopili k sv. obhajilu. Spregovoril sem jim o božični skrivnosti. Rekel sem jim, da Jezušček tudi od njih zahteva darilce, in da je to darilce njihovo srce. Prazno srce pa ga žalosti. Zato mora biti v srcu vsaj en dober sklep za Jezuščka. — Nastala je tišina. Glave in glavice so se povesele; mislijo, kaj bi dale Jezusu. . . Drug za drugim vstajajo, se približajo jaslicam, poljubujejo Jezusa in mu dajejo svoja srca, polna dobrih sklepov. Kako vesel jih je moral biti Jezušček! —

Služba božja se je končala. Malo smo še pokramljali, potem sem odnesel Jezusa v drugo vas. Otroci so jokali in me prosili, naj jim pustim malega Jezusa v cerkvi. Tolažil sem jih, da se bo gotovo našla kakšna dobra duša v domovini in jim poslala lepega Jezuščka — in oni zdaj pričakujejo.

Poslovali smo se. Toda otroci se niso mogli ločiti od Jezusa. Daleč, daleč so ga spremili. Med potjo se ozrem in vidim, da je med njimi tudi veliko pogančkov. Vprašam jih, kaj bi radi. Odgovore mi: Gospod, pokaži nam Jezusa! Pokazal sem jim ga in začeli so ga božati in objemati. Prvič v življenju so se veselili božiča. Ali je bilo to njihovo zadnje božično veselje? O, prosite Jezusa, da ne bo zadnje, temveč da bo za vedno zavlada v njihovih srcih in nad vso Bengalijo, kjer jaslic še ni.

gre k njim s kipom Jezuščkovim in tako slave božič danes v tej, jutri v drugi vasi.

Na Štefanovo sem se takoj napolnil z Jezuščkom v neko zelo oddaljeno naselbino. Najprej sem se vozil s čolnom, potem z železnico, nazadnje sem moral še dve uri peš čez močvirnata polja. Med potjo sem se spomnil lepega božiča v domovini in bilo mi je tako tuje pri srcu. In kako tudi ne! Tu ni snežink, ki bi

DRUGO PIŠE P. MESARIČ D. J.

Ravnokar sem se vrnil z večdnevnega misijonskega potovanja. Bošonti — kakor že veste — je velik otok v Gangesovem ustju, obkrožen od voda, ki se kot morje razlivajo okrog njega. To svoje zadnje potovanje sem porabil za to, da obiščem dve najbolj oddaljeni postaji mojega misijona, Gosabo in Pipekali. Najel sem velik čoln s štirimi veslači in z iskušenim krmarjem.

Kadar ni ugodnega vetra, so ta potovanja zelo zamudna. Iz Gosabe v Pipekali n. pr., kjer razdalja znaša pičlih par ur, smo potovali celih 11 ur. Veslači, s krmarjem vred so napeli vse sile, tako da jim je pot v potokih lil z obrazov, pa nas silni valovi, ki so vsak čas grozili, da pogoltnejo ladjico, vseeno niso pustili naprej. Še hujše je bilo, ko sem se iz Pipekalija vračal v Bošonti. Ob ugodnem vremenu rabim za to pot 5 ur. Zdaj smo rabili 20 ur. Ko smo namreč zapustili Pipekali, je naenkrat zapihal nasproten južni veter s tako silo, da so nas krepki mornarji navzlic silnemu naporu le po polževo porivali naprej. Pipekali smo zapustili opoldne, v Bošonti pa smo prispeli šele drugi dan okrog osmih zjutraj.

Mračilo se je že, mi pa še polovice poti nismo imeli za seboj! Veslači so bili od napornega veslanja že vsi trudni in lačni kot volkovi, toda nikjer v bližini ni bilo nobene vasi na spregled; na obeh straneh razburkane reke samo divje džungle! Ko smo se tako počasi pomikali dalje, se eden izmed mornarjev ozre kvišku in kazaje s prstom v zrak veselo zakliče: Moupoka! Moupoka!, t. j.: Čebela! Čebela! — Vsi se zdaj ozro na isto točko in res tudi oni z izkušenim očesom opazijo čebelo, kako leti proti obali. "Med! Med!" se začno veseliti vsi in krmar takoj obrne čoln proti obali. Mornarji vržejo sidro v vodo in že trije skočijo iz čolna ter se napote v divjo goščavo v smeri, v kateri je pravkar odletela čebela. Za slučaj, če bi se morda sestali kje na poti z gospodarjem goščave, tigrom, je vsak izmed njih stiskal v roki svojo sekirico. — Ostali smo medtem čakali v čolnu in trepetali v negotovosti, ali se bodo vsi živi vrnili, kajti z bengalskim tigrom se ni šaliti. Koliko jih je že z življenjem plačalo preveliko smelost. Ko smo dan poprej potovali ob Gangesovih obalah, so mi mornarji pripovedovali več dogodkov o tem strašnem bengalskem ljudožrcu. Na več mestih sem videl sveže sledove tigrovih šap; komaj malo poprej se je bil priplazil iz svojega brloga v goščavi na obalo, da si pogasi žejo. Zdaj pa zdaj so mi pokazovali mesta na obali z opombo: To mesto, oče, je posebno nevarno in razvpito; tega in tega dne je tu tiger požrl kravo, raztrgal človeka, odnesel otroka. . . Vse to je zdaj v meni povzročilo še večji strah, da se ne bi tudi našim veslačem zgodila nesreča. No, lakota ne pozna strahu! Da si uteše gad, so se pogumno podali v nevarnost.

Po dolgem čakanju so se slednjič prikazali. Bili so silno veseli. Vsak je nosil velik sat, poln najboljšega medu. Ko smo jih opazili, nam je odleglo. Med je bil izvrsten, toda z medom so prišle tudi čebele in le po hudem boju smo se jih znebili.

Toda med sam ni zadostoval, da preženemo hudo lakoto. Ko bi imeli vsaj še kaj drugega! Ko bi bili prej vedeli, kaj vse nas čaka na potu, bi bili vsega oskrbeli in bi vzeli tudi dovolj hrane s seboj. Toda, ko smo zapuščali Pipekali, smo bili vsi trdno prepričani, da bomo še isti dan pred nočjo doma. Nihče ni slutil, da nam bodo nasproten veter in razburkani valovi povzročili toliko neprijetnosti. — Treba je bilo tedaj še kaj najti. Toda kje in kako? Na obeh straneh reke samo divje džungle! Nikjer nobenega človeškega naselja! Po dolgem času smo slednjič srečali ladjico, ki je prihajala od nasprotne smeri. Obstanemo in začnemo mahati z rokami in jim klicati, naj se nam približajo. Od teh ljudi smo dobili vsak pržišče prazhenega riža, ki se nam je s sladkim medom zelo prilegel. V povračilo smo jim mi postregli s pitno vodo, ki smo jo bili k sreči v par vrčih vzeli s seboj. Voda je bila sicer kalna in ne ravno okusna, toda boljše nismo našli v nobeni mlaki daleč naokoli.

Ko so se moji veslači malo okrepili, so prijeli zopet za vesla, s katerimi so se potem vso noč borili proti vetru in ogromnim valovom. V tej noči sem često pomislil, kako prav bi mi prišla za taka potovanja motorna ladjica. V dveh urah bi bil doma. Tako pa smo se še celo noč in velik del drugega dne mučili v šibkem čolnu, ki se je kot orehova lupina premetaval po nemirnih valovih. — Medtem je nastala noč. Čarobna mesečina je z bajno svetlobo pozlatila nemirne in razburkane valove svete indijske reke in je sipala neki posebni čar na bližnjo obalo.

Ob zavoju reke nas je iznenadil smešen prizor. Okrog 20 korakov pred nami se je na obali zbrala nekakšna repata gospoda iz džungle k nočnemu zborovanju. Kakšnih 15 do 20 opic in opičic je posedlo v krogu okrog svoje postarne "predsednice". Kaj so pretresale, ne vem. Toda držale so se pri tem tako resno, kot da razpravljajo o najvažnejših družabnih vprašanjih. Ko so nas opazile, so se začudeno spogledale, kot da se vprašajo: Kdo pa je te klical na naše zborovanje? — Nekaj jih z našim prihodom očitvidno ni bilo zadovoljnih in so nezadovoljnosti dale duška s tem, da so takoj zapustile mesto zborovanja in se s podvlečenimi repi povzpele na veje bližnjih dreves. — Druge so ostale hladnokrvnejše in so, ne meneč se za nas, nadaljevale nočno zborovanje. Ko smo se oddaljili, sem videl, kako se tudi nezadovoljnice vračajo na svoje prostore. Kaj vse se je tu sklenilo, mi še ni znano. Ko dobim njihov zapisnik, pa Vam bom o vsem natančno poročal.

Ali se spominjate, da sem Vas zadnjič pustil v Kurseongu in sem odšel s tovarišema v Teraj? Poti nismo znali in smo v džungli zašli. Čeprav je džungla sama na sebi strašna. Čudna poltema in tišina zmedeta človeka, da vidi in sliši, česar sploh ni. Kuštravi mah visi v dolgih resah z vej, ohlapni vrhovi dreves si pokrivajo tajinstveno lice. Veje se blišče kot koščene roke in človek bi skoraj mislil, da vidi pred seboj bradatega in kosmatega čarodeja iz tajinstvenega pravljичnega sveta. Še tesnejše je človeku pri srcu, ko živa domišljija od blizu gleda strahove. Kot da za vsako skalo poseda tiger ali leopard, kot da ob vsakem koraku in z vsake veje preži strupena kača. Nehote se človek zresni in zamisli. Najbolj varno bi bilo še ob potoku, ki potnika vabi in se mu ponuja za vodnika, pa se mu navzlic temu često izneveri in z gromkim: Stoj! Ne hodi naprej! skoči v globok prepad. Nazaj tedaj skozi visoki plevel in neprijetne koprive, ki smo se jih bolj bali kot vseh tistih pijavk, ki so na močvirnatih tleh prežale na nas. S kakšnim veseljem zgrabi ob takih prilikah človek za vitko ližano, pa naj si je še tako s trnjem posuta, da z njeno pomočjo spleza na drugo stran. Toda ližane povsod ne rasto, zato je treba včasih zajahati bambusov drog in na konjičku pojezditi z brega v dolino, ali pa se po vseh štirih plaziti navzdol.

Veseli smo bili, ko smo po dveh urah in pol stopili iz džungle in sedli na breg reke Balasana. Nič nam ni bilo več mar za trud, niti za praske in izpuščaje na obrazu in po rokah, niti za pijavke, ki so nam vse noge razmesarile. Drug drugemu smo se smejali, ko smo videli, kako smo vsi kuštravi, umazani in strgani. Moji himalajski čevlji so popustili, žebli so pogledali skozi omehčano usnje. Kadar sem z ного zadel ob korenino, sem se ponavadi usedel. Skoraj sem mislil; — če bo tudi moje bodoče misijonsko delovanje podobno temule potovanju?

Tovariša sta se medtem že precej oddaljila. Meni se ni mudilo. Razgledoval sem se. Ptički so mi na

poti prepevali, visoko gori na vejah so rajale opice, cvetje je daleč naokoli širilo svoj blagodejni vonj. Vse je bilo mirno in tiho kot pred praznikom.

V dolini Teraj sem zagledal majhno, belo svetišče. Pogledal sem notri. Šiva in strašna Kali sta se mrko ozrla vame. Takoj sem odšel, ker me še nihče ni pozdravil s tako čudnim pogledom. . . Kdaj bo Jezus imel tu svojo cerkvico?

Malo dalje sta pod mostom dva brahmana opravljala opoldansko sveto kopel. Sveta vrstica dvakrat rojenih jima je visela preko zagorelih pleč. Na vse strani sta se obračala, pljuskala sta vodo v zrak in jo spuščala iz rok bogovom v dar. Mrko sta gledala predse in mrmrala tiste neštete manter (molitve), izmed katerih Vam bom tule navedel samo eno, tisto, ki jo hinduisti moli, ko v vodo stopi: "O ve (reke), Ganges, Džumna, Godavari, Sarasvati, Narmada, Sind in Kaver, pridite in približajte se tej vodi" Stojte do kolena v vodi sklenjenih rok potem sedemkrat izgovarja: "O rojena iz svetega podnožja Višne, ti Višnova moč in ljubljenska njegova! Varuj nas, o mati, operi nam grehe, ki jih delamo od rojstva do smrti." — Nato našteje cele litanije raznih Gangesovih imen in konča: "O sveta voda, Džahnavi imenovana, očisti moje grehe. O mati in boginja Džahnavi, očisti me grešnika!"

Dolgo sem gledal ta dva brahmana, pa nisem dočakal konca, ker ta daritev traja več kot eno uro.

Ko pomislimo, da ti pogani porabijo za te kopeli po tri ure na dan in da trikrat po pol ure opravljajo premišljevanje, ter da vsak dan eno uro bero svete knjige Vede, da se torej po sedem do osem ur na dan klanjajo svojim praznim bogovom, pa za Kristusa niti bore šepeta nimajo, ker ga ne poznajo, ali ne bomo potem podvojili svojih sil in prosili malega Kralja, naj se usmili nesrečnih poganov in naj hitro pride sem, kjer milijoni čakajo na srečen božič?

Slepec Ga je videl.

Bil je ravno tržni dan. Z drugimi sejmarji je prišel na semenj tudi berač. Teh nikjer ne manjka. Naravno, da tudi ta semenj ni bil brez njih. Polno stojnic je bilo razpostavljenih. Ena je bila zelo zanimiva, ker je bilo na njej razpostavljenih polno slik, slik veljavnih mož kakor cesarjev, kraljev, umetnikov, med njimi je bila tudi ena nabožna. Predstavljala je Kristusa na križu. Skoraj vse slike so ljudje kupili, le Kristusova slika je ostala sama. Deček, ki je slepega berača vodil za roko, se je ustavil pri tej stojnici in milo gledal to podobo. Berač pravi: "Kaj se

daj stojiš, kam si se zagledal?" — Deček mu pove o Jezusovi sliki, kako je sama, kako so vse druge slike šle, le ta je ostala. Pa pravi berač prodajavcu: "Meni jo dajte. Dam vam dober denar." In stresel je vse priberačene groše na stojnico. Pa se zasmije prodajavec: "Kaj bo vam slika Jezusova, ko je ne vidite?" "Slepec pa je lepo odgovoril: "Vidim jo, vidim, čeprav sem slep, le drugi, ki imajo dar vida, jo nečejo videti."

Ali ni to bridek očitek vsem drugim, ki vidijo in nočejo videti?

KRIŽ — SVETO ZNAMENJE.

Ob gornještajerski-avstrijski meji je stal na gričku križ znamenje vernosti prebivalstva. Nekega jutra so našli križ razbit, noge so bile Križanemu odžagane. Vse je bilo ogorčeno nad bogoskrunstvom, zločinca seveda niso dobili. Čez nekaj let je pa prišlo na županstvo tamošnjega kraja pismo iz neke dunajske bolnišnice od nekega delavca, ki je delal v bližnji tovarni, kjer se je dogodil zločin. Pisal je, da je v bol-

nišnici, kjer se mora hudo pokoriti za svoje bogoskrunstvo, ker so mu v bolnišnici odrezali obe nogi, in da smatra on to za kazen božjo. Prosil je svoje sodelavce, naj si vzamejo to za zgled in se varujejo bogoskrunskih zločinov. To pismo so takrat objavili listi, in je bil ta slučaj dolgo časa predmet pogovorov med delavstvom.

BOG SE MAŠČUJE.

V bližini sloveče božje poti v Franciji je popival nek mož, znan po svoji surovosti med vaščani, in zabavljaval čez vero. Ko je prišel domu, je pričel pretepati ženo in otroke, potem pa v jezi zagrabil za križ. Med groznimi bogokletstvi je potisnil Križanemu nož

v oči. Drugo jutro je čutil silne bolečine v očeh. Poklicali so zdravnika, ki je odredil, da so ga peljali v bolnišnico v Lynn. Ni bilo pa nobene pomoči več za njega, popolnoma slep se je vrnil domu.

RESNIČNA O KRALJU.

Princ Waleški je imel domačo učiteljico, ki ga je kljub temu, da je bil kraljevega rodu strogo držala in ga po potrebi kaznovala. Malemu princu se je to zamerilo. Namrdnil se je lepi dan in se uprl. Guvertantka njegova je poklicala kralja. Mislil bi človek, da je bil kralj tak kakor so mnogokdaj naše matere in naši očetje: Kaj mojega otroka bo tepla? Jaz mu dajem kruha, jaz edina ga bom tepla. Mislil bi človek, da bo tudi kralj tako dejal, že radi ponosa na svoj

vzvišeni stan. Kralj pa ni ravnal nespametno. Poklical je dečka-princa, ga posadil na stol, odprl sveto pismo, tam, kjer je mesto Salamonovo: Blagoslov je šiba in nespameten je oče, ki ne pozna stroge besede, Tako nekako se je glasilo ono mesto. In kralj je pristavil: Tudi kraljevemu rodu veljajo te besede in ravnal se bom po njih, kakor hitro se ne poboljšaš, princ.

BREZ VERE — LJUDOŽEREC.

Znameniti revolucionar Henry Rochefort je bil radi velikih prestopkov proti domovini obsojen na smrt, toda nazadnje pomiloščen in poslan v pregnanstvo v Novo Kaledonijo. Tu sreča nekoč divjaka, ki je bil pa postal kristjan. Kako se vznemiri, ko vidi revolucionar, da je divjak molil rožnivenec. "Kaj," zakriči nad divjakom, "tako daleč že je torej prišla ta

bedarija." Divjak, spreobrnjeni kristjan, mu pa mirno odvrne: "Boga zahvali. Zakaj če bi katoliški misijonar ne bil prestopil naše dežele, bi bil sedaj ti ob življenje. Veš, da spada naš rod med ljudožrce? Boga zahvali, pravim, če ne bi imel v tebi nocoj dobro večerjo."

SOLZE OSLOV.

Bebila imenujejo botra socializma. Kdo je bil Bebel? Kapitalist. Ob curiškem jezeru v Švici je imel ta mož tako krasno posestvo, da so ga cenili na milijon in pol dolarjev. Da bi bil ta mož kateremu delavcev pomagal, priskočil mu na pomoč v sili in boleznih, o tem nismo nikoli nič brali. Vino, ki so ga pridelovali v njegovem vrtu, so imenovali "Lacrimae

stultorum" — Solze bedakov in oslov. Zato so je tako imenovali, ker je vse posestvo nastalo iz prispevkov zaslepljenih delavcev, ki v njem proslavljajo svojega Rešenika.

In še danes ga proslavljajo. Dajte jim vina iz njegovega vrta v Švici.

SOCIALIZEM NAŠE REŠENJE?

V Belgiji so imeli veličasten socialistični shod. Kakor navadno po takih rdečih shodih, so tudi na tem shodu zelo udrihali po vsem svetovnem redu, pa tudi po cerkvi. Nobeden ni ugovarjal. Ko se je vodja shoda, neki Niewenhuis ponujal delavcem za prijatelja in jim zagotavljal svojo zvestobo in obljubljal zlate čase, je pristopil k njemu kmetič in ga je vprašal: "Vi ste torej čudoviti gospod, ki se toliko brigate za delavce. To je zelo lepo." Seže v žep in potegne listnico iz njega ter da na mizo 4000 kron. "Ako priložite

ravno toliko," pristavi, "imeli bomo 8000 kron in takoj jih bova razdelila med te uboge delavce." Kaj se je zgodilo? Gospod govornik se je zmuznil iz dvorane, ne da bi odgovoril kmetiču.

Taki so vsi ti rdeči pridigarji. Cerkvi očitajo, da dela le za denar. Sami so pa posebljena lakomnost. Črne kapitaliste pobijajo, da bodo lahko na mrhovini teh kapitalistov razpasli trebuhe in se razpočili v rdeče kapitaliste.

Mavricij.

Stanko Poderžaj iz Indije.

E dni mi je prišlo v roke pismo starega misijonarja. Zgodbica je tako mirna, da Vam jo sporočam, kot sem jo bral:

Krasen uraonski tip; temno zraščen, kodrastih las, vsak čas pomežikujoč, prsa kot mlad bik, tak je naš Mavricij. Vedel je to in to ga je pokvarilo. Bil je ponosen in trmast, vendar pa še ne domišljav, kar je tudi nekaj. Star je bil takrat devetnajst let. Ko bi ga samo videli pri igri! Vedel je, da zna in je hotel, da to vedo tudi drugi. Če je igro hotel dobiti, je gotovo zmagal in je izredno užival, ko so mu odobraval.

Prav dobra zemlja za obdelovanje je bila to, ko bi samo kdo mogel zlomiti njegov veliki ponos. Bila sva velika prijatelja, a nikoli se mi ni nudila prilika, da ga spravim na pravo pot. Nekoč pa se je ponudila in nisem je zamudil. Takole je bilo:

Mavricij je bil v višjem razredu in se je skregal z učiteljem. Ta ga je poslal k meni z usodnim naznanilom: "Prosim, dajte dečku par gorkih!" Mavricij je zalučal list predme na mizo, vrgel glavo nazaj, prekrižal roke na prsih in me je skoraj izzivalno gledal.

Tudi jaz sem ga gledal in sem smehljaje dejal: "Aha, nekaj navzkriž, Mavricij? Kaj si storil? Učitelj me prosi, naj ti jih par odmerim. Takoj te ne morem kaznovati. A kakor hitro bom o vsem natančno obveščen, se ti bo zgodilo po zasluženju. Ne pa prej, dokler mi ne poveš, da kazen rad sprejmeš."

Divje me je pogledal, ustnice so mu vztrepetale, glas se mu je tresel: "Kaj? — je rekel — tepen? Nikdar, dokler bom živ!" — "Kakor hočeš, fantič! Pokori se ali pa pojdi!" sem se smehljaj. "Pazi se! Če me ne ubogaš, bo še slabše; tudi mene s tem žališ."

Izbulil je oči: "Naj bo," je dejal, "ampak z jermenom ne!" — "Dobro, dečko! Zbogom!" sem ga odslovil. "Pojdi zdaj in pridi kasneje, zaenkrat si še preveč razburjen." Zapustil je sobo in je godel nekaj sam zase. Medtem sem preiskal slučaj in dognal, da je izzival učitelja in ni hotel ubogati.

Po šoli se je okrog Mavricija zbrala cela gruča, ker je bil fant splošno priljubljen. Disciplina pri takih zborovanjih sicer vedno trpi, a da kaj ne pokvarim, sem se delal, kot da nereda ne vidim. In bilo je prav tako. Kajti kmalu je prišlo k meni par Mavricijevih prijateljev: "Res je nerodna ta reč, oče! Mavricij je kriv, kaznovan pa noče biti." — "Nič ne de, vi kot njegovi prijatelji morate poskusiti, da ga k temu nagovorite. Jaz bom medtem, potrpežljivo čakal." Šli so in so se čez deset minut vrnili, pa s kom? Z Mavricijem! "Dobro, dečko, velja?" — "Da!" so odgovorili zanj prijatelji, "obljubil je, da se bo pokoril." — "Kaj? Pokoril se? Temu jermenu? Nikoli!" In odvihral je iz sobe. Pri meni je pustil osuple tovariše same. — Slučaj je postajal zanimiv.

"Recite Mavriciju," sem dejal, "da mu dam časa še do desetih zvečer, pa naj se odloči. Zadeva mora biti rešena še danes. Naj uboga ali pa mora iz šole. Razen tega povejte uslužbencu, naj iz študijske sobe odstrani njegove knjige in perilo iz shrambe; tudi kuhar mu ne sme ničesar dati."

To so Mavriciju povedali in videl je, da se stvar neprijetno zapleta. Vse popoldne je izgubljen taval okrog, nekajkrat je zašel prav pred mojo sobo, a ko bi moral potrkati, je zacepetal in stekel proč. Kakšen boj se je bil v tej mladi duši! Zmaga ali poraz bosta odločila za vso bodočnost!

Štiri popoldne. . . Šole je konec. Druga gruča je pripeljala Mavricija. "Dobro, oče, ubogam" je dejal tresoč se. "Bravo, fant. Pridi, saj ne bo bolelo." Ko pa sem se obrnil in segel po jermen, je Mavricij že bežal iz sobe in vpil: "Ne maram, ne maram." — — — Potrpežljivost je koristna čednost in dostikrat zelo pomaga k srečnemu izidu.

Ob osmih zvečer. . . Po večernem študiju, Mavricij vstopi z odločnim korakom: "Oče, ubogam! Udari, samo ne v prisotnosti drugih." — "Do desetih zvečer lahko prideš k meni, kadar hočeš, ko boš videl, da ni nikogar blizu. . ." Mavricij je jokal. Boj je bil res težak in molil sem, da bi ubogi dečko zdržal v dobrem sklepu in res prišel. Vseeno sem še malo dvomil.

Ob poldesetih je potrkalo na moja vrata. Spet je bil Mavricij. "Prav, Mavricij! Pridi, dečko!" sem dejal po očetovsko. "Je težko? Nič ne mari, zmaga je tvoja! Kako bodo tovariši zadovoljni. Bog sam te je vesel." — "Oče, pripravljen sem, samo vrata zapri. . . in potem. . . primaži. . ." — "Mavricij! Ti si imeniten dečko! Ta tvoj notranji boj je bil že kazni dovolj. Ne bom te tepel!" — "Kaj?" je zaklical odločno, "hočem, da me nabiješ!" Ker je še silil vame, sem pokazal na mizo: "Prav, tam je jermen, a jaz se te ne bom dotaknil." — To je bil prizor, ki ga nikoli ne pozabim. Zagrabil je za jermen in je začel tako strahovito udrihati po sebi, da sem se zbal, fant si bo še kaj naredil. Izvil sem mu orodje iz rok: "Dosti je, dosti, moj dečko!" sem dejal ginjen. "Danes si popolnoma zmagal, čestitam ti!" in stresel sem mu roko.

Mavricij je od takrat krasen dečko v vsakem oziru — odločen in pogumen, priden in ubogljiv pa kot majhen otrok. Vsi ga imajo radi povsod, kjer se po kaže.

Ko je dogodek zvedel sedanji misijonski škof v Ranciju, je dejal: "Imenitno!" in obrnil se je v stran, da ne bi pokazal, kako ga je zgodba ganila. Medtem pa se je že solza prikradla iz oči in mu je spolzela po licu — — —

Zgodbica je bila vredna solze, prav gotovo.

Decembersko berilo!

Rev. J. C. Smoley.

OVO leto stoji zopet pred našim življenjem in ž njim se bodo vzbudile tisočere želje in upanja, ki spe tiho v srcu vsakega človeka. Naše minulo življenje je pred nami kakor velika sanja. . . Na tem ne moremo ničesar izpremeniti. Bodočnost ni dana v naše roke, vendar pričakujemo od nje vse. Dobro bo za nas, če ne bomo gojili prevelikih upanj in se pripravili za križe in težave.

Ne pričakujmo od bodočnosti več, kakor to, kar si moremo pridobiti s pridnostjo, varčnostjo, poštenim življenjem in božjo pomočjo. Le kar si bomo mogli sami dati, če nas Bog ohrani pri dobrem zdravju, in če bo blagoslovil naš trud in naše delo, več ne smemo od bodočnosti pričakovati. Tudi v bodočnosti nam ne bodo leteli pečeni piščanci v grlo, na posebno srečo čakajo samo norci in pustolovci. Eno pa — to si dobro zapomni — držiš v svojih rokah sigurno: Kar si boš pošteno pridelal, kar boš na sebi izboljšal, to bo temelj, podlaga tvoje prihodnje sreče! In če te čaka bridka bol, če boš po raznih nesrečah morda izgubil vse, kar si si zemskega imetja poštenim potom pridobil, ostala ti bo oblažujoča zavest, da si bil pošten,

pravičen človek, da imaš lahko zaupanje: Bog še nikogar ni zapustil!

Zato se ne boj bodočnosti! Kdor je vedno poln skrbi, ta se ne veseli življenja, ni sposoben za delo. Ne misli, da bodo vse bolezni in nesreče, katere bo ljubi Bog poslal, zadele ravno tebe. Ni resnica, da je svet samo dolina solza, je več zdravih ko bolnih, več, ki delajo z uspehom kakor takih, ki trpijo pomanjkanje, je več veselih kakor žalostnih in betežnih. Svet je v božjih rokah, in Bog nas ni ustvaril za samo trpljenje in žalost. Kdor se prepusti veselo in verno božjemu vodstvu, bo tudi križe in težave, ki ga bodo morda zadele, prenašal mirno in udan v voljo božjo.

Glej srčno v bodočnost! Naj pride, kar hoče! Z božjo pomočjo človek marsikaj prenese, za dežjem prisije zopet ljubo sonce.

Bodočnost ne bo veliko drugačna kakor je bila preteklost. Novo leto bo prineslo delo, skrbi in boje, uspehe, razočaranja, žalost in veselje in — kar je žalostno — tudi slabosti in napake. Prineslo bo pa tudi božjo milost, s katero bomo vse, kar nas bo težilo, prenašali. Naj pride, kar hoče: Dobro in hudo, Bog naj oboje blagoslovi!

Še en odstavek.

Rev. J. C. Smoley.

MARSIKOMU se zdi pri njegovih križih in težavah, kakor da se kazalec na uri ne premika naprej, kakor da bi vse počivalo. Take ure, ki se nam zde tako dolge, so ure trpljenja, ure, v katerih tožimo o telesnih in dušnih bolelih. In če se ob koncu let ozremo na te boli, poizgube se tudi te v ogromnem številu drugih ur, ur miru, ur duhovne tolažbe in notranjega veselja. Če se ozremo na minuli čas, se nam zde tudi ure britkosti jako kratke.

In toliko hitreje nam dozdevno mineva čas, koliko bolj se staramo, koliko bolj se bližamo grobu. Rekel sem namenoma: dozdevno. V resnici je ena ura ravno tako dolga kakor druga, mladeniču ne mineva ura hitreje kakor starcu. Je pač ravno človekovo osebno naziranje z ozirom na dogodke življenja, da se mu zdi, da gre čas hitreje ali počasneje.

Da se nam pa v starosti zdi, da mineva čas hitreje kakor v mladosti, ima pa svoj vzrok v prvi vrsti v tem, ker se pred našimi očmi pojavlja to, kar navdaja vsakega, če je še tako srčan, s strahom, ki je pa najvažnejše vseh vprašanj na svetu: smrt in večnost.

Da, zdi se nam, da beži čas hitreje, čim bolj se bližamo večnosti, čim bolj se bliža to, česar ne poznamo, česar ne razumemo, kar je za zagrinjalom, za zaveso

smrti. Večnost — res nekaj nerazumljivo velikega, koje bistvo naš človeški razum zapopasti ne more. Toda večnost je za vsakega človeka največje važnosti, in ta važnost se z besedami niti opisati ne da.

Gotovo ste že pogosto slišali ali brali besede "Čas in večnost", pa vem, da ne bo nikomur škodovalo, če ta dva pojma še enkrat preišljujemo.

Stara pravljica nam pripoveduje sledeče: Nekoč je šel kupec iz Sirije na daljše potovanje. Naenkrat je zdivjal velblod, na katerem je sedel in dirjal čez drn in strn. Mož se je prekucnil v prepad. Posrečilo se mu pa je, da je pri padcu zagrabil za grm, ki je rasel iz pečine. Naenkrat pa zapazi nad seboj velbloda, ki ga je ogrožal od zgoraj. Ozrl se je v globino, in videl pod seboj velikanskega zmaja z odprtim žrelom. Toda to še ni bilo konec vseh grozot. Ko se je ozrl na grm, je videl, kako glodajo dve miši na koreninah. Vedel je, da ne bo trajalo dolgo, da bodo korenine pregrizle in da bo njegova teža potegnila grm v globočino. Ves obupan se je oziral za pomoč na vse strani. Naenkrat je zapazil na eni vežici krasne jagode. Zagrabil je za vežice in začel trgati jagode, dokler ni bila vsa vežja obrana. Pozabljen je bil ves strah, pozabljen zmaj, pozabljen prepad. . .

Je to sicer samo pravljica, prilika, ki pa vsebuje

veliko resnico. Mož, kupec, ki je šel po svojih trgovskih potih, je človek, zdvijani velblod so križi in težave, razno trpljenje v človeškem življenju. Zmaj, ki čaka v brezdnju z odprtim žrelom, je smrt, koji nikdo ne uide. Obe miši, ena bela, ena črna, ki glodate ob življenskem mozgu človeka, sta dan in noč. Neprenehoma glodata, dokler ni delo dokončano, pa pade človek v žrelo smrti. Jagode na grmu so pa razne zabave in radovanke sveta. Koliko ljudi je podobno temu kupcu! Ob neštevilnih zabavah in svetnih radostih niti ne mislijo na smrt, ki se jim bliža, v sredi nevarnosti, ki jih obdajajo, se dajo slepiti od svetnega veselja. Nimajo nikake druge misli, kakor da bi čim več jagod svetnega veselja natrgali.

Veliko večje postaja vedno število onih, ki v svojem življenju nikoli ne pomislijo, kaj jih čaka. Drve od zabave do zabave, vse njihove misli so namerjene le na to, kako bi uživali in uživali, ne brigajo se zato, je li to dovoljeno ali grešno. Mislijo vedno, da je smrt še daleč, zelo daleč, z večnosti, in kar je z njo v zvezi, se pa norčujejo.

Smrt, večnost — vsak človek, ki misli, se mora pečati s tem vprašanjem. Je nekaj zelo resnega, kar ti

dve besedi vsebujete, bilo bi pa nespametno, če bi pred njima zapirali svoje oči.

Smrt — ločitev duše in telesa!

Pred leti je bilo veliko razburjenje vsled neke zdravniške "iznajdbe". On je rekel, da bo iz starih ljudi lahko napravil mlade. Kako so dirjali ljudje k njemu! Jih je li res pomladil, je drugo vprašanje, gotovo pa je, da so se ljudje iznebili denarja. In še nekaj je gotovo, kar pravi sv. Pismo: "Človeku je določeno enkrat umreti. Ta resnica bo obstajala, če bo še toliko zdravnikov trdilo, da so našli zdravilo zoper smrt.

Naj si kdo doseže sto ali še več let, smrt ne bo izostala. Nekega dne bo potrkala na vrata, in sicer tako zgodaj, da se ti bo zdelo celo tvoje življenje jako kratko, kakor sanje ene same noči.

Noben pameten človek ne bo tega tajil, ne bo mu prišlo na misel, da bo ravno z njim kaka izjema od splošnega pravila. Vsakdo bi se ložje sprijaznil s to resnico, ko bi ne bil tej resnici dodejan še en dostavek, namreč smrtna obsodba, ki visi nad vsem človeškim rodom po Adamovi smrti: "Določeno je človeku umreti, potem pa pride sodba."

Deset stvari, ki uničijo vsako faro.

P. O d i l o O. F. M.

1. Pridi v cerkev samo na sv. noč in na Veliko nedeljo. Če greš vsako nedeljo, zadovolji se s tiho mašo! Pridige ni treba, pobožnosti prvih petkov nič, k Materi božji nič. K zakramentom samo za razne jubileje!

2. Kadar prideš v cerkev, pridi vedno prepozno.

3. Če je slabo vreme, ostani doma, popoldne pa pojdi vseeno za tri ure na sejo društva ali pa v gledališče, pa četudi lije kot iz škofa!

4. Če v fari ni kaka stvar prav, obdolži župnika, ki je zato študiral 12 let, da dela združbe po svetu.

5. Ne primi nikdar za nobeno delo pri cerkvi, saj je veliko lažje v ozadju sedeti ter kritizirati in zabavljati.

6. Če si imenovan v cerkveni odbor, ne hodi na cerkvene seje. Če pa prideš, se zelo potrudí, da boš našel vse narobe. Glej, da jih boš pri vsaki seji par robotih odkresal duhovniku, namestniku božjemu. Pokaži, da se nikogar ne bojiš!

7. Če te vprašajo za mnenje, potem reci, da ni-

maš ničesar pripomniti, ko pa prideš od seje, povej vse največjim kričačem ravno nasprotno kot to, kar se je obravnavalo na seji.

8. Naredi samo to, kar je skrajno potrebno. Tiste, ki hodijo pogosto v cerkev, morda vsak dan, proglasi za hinavce! Obdolži jih, da oni regirajo faro, ko nosijo duhovniku vse na nos!

9. Cerkev podpiraj kolikor mogoče malo, ker tako ne veš, kam duhovnik meče cerkveni denar. Saj si ni mogoče misliti na svetu bolj nepoštenega človeka, kot tistega, ki vsaki dan povzdiguje pred oltarjem sv. Hostijo. Daj malo kolekte, pa si zelo jezik brusi: kje je denar, kje so milijoni?

10. Če le mogoče, ne hodi v domačo cerkev, temveč čez njo vedno zabavljaj! Skrajni čas je, da prideš enkrat do prepričanja: fara ni ustanovljena radi slave božje in radi zveličanja duš, temveč radi "biznisa". Malo govoriti o Bogu, o Srcu Jezusovemu, o Materi božji, veliko pa o kolektah, o cerkvenih tajnikih in blagajnikih — to je zagotovilo farnega pogreba.

Vera podlaga poštenosti.

Francoski senator Remaud je prišel nekoč v Pariz ter je dal svojemu gostilničarju spraviti 150 frankov. Gostilničar ga prijazno vpraša, ali mu naj da pobotnico. Senator odkima: "Saj je videl Bog." Gostilničar se namuzne in pravi: "Kaj vi senator veru-

jete v Boga?" "Menda ja, vi ne?" pravi senator. Gostilničar: "Na, te neumnosti sem se pa že davno preobjedel." Senator ga samo pogleda in reče: "Potem pa le napišite pobotnico, da sem vam dal 150 frankov."

Kaj ima delavec od Kristusa in Njegove cerkve.

Rev. J. C. Smoley.

GOSPOD, K KOMU POJDEMO?

LAVNI naravoslovec Aleksander Humboldt pripoveduje v svojih spisih sledeči dogodek: Na nekem svojih potovanj je šel v Ameriki na visoko goro v gosti megli. Dasi je videl komaj korak pred seboj, je neumorno plezal na goro. Že je mislil, da bo dosegel vrhunec gore, že je dvignil nogo, da bi napravil korak naprej, ko se je naenkrat razpršila megla. Spreletel ga je grozen strah: stal je ob robu globokega prepada.

V tej epizodi imamo sliko položaja našega časa današnjega človeštva. Neumorno drvi, obdano v neprodorne megle, po negotovih potih kar slepo naprej. Uravnane, gladke, sigurne poti božjega nramnega zakona so ljudje zapustili. Za pravico in pravičnost do drugih se ne brigajo, dasi imajo te besede vedno na jeziku. Kam bodo prišli? Nekateri narodi so že storili zadnji korak, nahajajo se sedaj v groznih razmerah. Drugi jim bodo sledili, padli v prepad, če se megla pred njihovimi očmi zadnji trenutek ne pretrga.

Je samo en studenec resnice, pravičnosti in dobrote, in ta studenec je Kristus, Odrešenik človeštva. On vodi te tri svete reke po svoji Cerkvi v čistem vodovodu ven v daljni svet, tako da lahko iz tega studenca zajemajo.

Dokler se bodo pa ljudje smatrali za nekake "bogove", dokler bodo malikovali sami sebe, dokler se bodo sončili v svojem lastnem domišljavem veličanstvu, jim je edini pravi Bog in njegov nauk na poti. Rajši si zidajo gradove v zrak, rajši izgube tla pod svojimi nogami. Pravica, resnica in dobrotta imajo svoj temelj edino v Bogu. Brez Boga postanejo laž, krivičnost, sužnjost.

V evangeliju sv. Janeza (6-68) beremo: "Jezus je rekel dvanajsterim: Bote tudi vi šli od mene proč? Simon Peter pa je odgovoril: Gospod, h komu pojdemo? Ti edini imaš besede večnega življenja. In mi smo verjeli in spoznali, da si Ti Kristus, Sin božji." Te besede je govoril delavec v jako kritičnem času. Vse je zapustil na svetu, vse je dal proč, ene stvari pa ni opustil: svojega Gospoda in Odrešenika.

Kako drugačne bi bile socialne razmere, ko bi se vsi delavci postavili na stališče sv. Petra, ko bi vsi z veseljem priznali: "Mi smo verovali in spoznali, da si Ti Kristus, Sin božji."

Kristusov nauk je nebeški nauk, zato pa osrečuje človeštvo. Prenovil je obraz zemlje, prinašal stoletja in stoletja narodom blagoslov nebes: Mir in srečo. Če se ta obnovitev pri mnogih ni vzdržala, če se je človeštvo povrnilo v moderni, novi paganizem, temu ni kriv Gospodov nauk, marveč v dejstvu, da se človeštvo več po njegovem nauku ravnati noče. Bog je človeka obdaril s svobodno voljo, prostovoljno naj bi se podvrgel božjim zakonom; in če se noče podvreči, mora posledice svoje nepokorščine sam nositi. Nima pravice, da bi očital Kristusu in njegovi cerkvi, če poka poslopje človeštva v vseh kotih in ogljih.

"Ti imaš besede večnega življenja." Gospodovi nauki niso samo besede, življenje so. Življenjske moči nam hočejo dati. Njegove besede so duša našega dela.

Ko je moralo izraelsko delavstvo opravljati najtežja suženjska dela, se ga je Vsemogočni usmiill in ga ob Mojzesovi roki pripeljal iz Egipta skozi puščave v obljubljeni deželo. Kristus hoče vse človeštvo peljati s pomočjo Cerkve skozi puščavo zemškega življenja v deželo večnega miru, večnega pokoja. Pod njegovim vodstvom bomo morali sicer še marsikako puščavo prekoračiti, puščavo polno pomanjkanja, samozatajevanja, skrbi in težav. Vse to nam bo pa lajšala njegova moč in milost, obljube, ki nam jih je dal glede življenja na onem svetu.

Naj bi vse delavstvo našlo pot nazaj k Kristusu; naj bi se pod njegovim praporom borilo za resnico, svobodo in pravico. On, ki vodi srca kraljev kakor potoke, bo nagnil tudi nasprotno stranko k spoznanju, da nimajo samo oni pravice do svetnega imetja, da imajo delež na vsem tem tudi ti, ki so pripomogli s svojim delom k temu. Ko bo vez ljubezni, pravega bratstva vezala vse stanove, vse sloje, ko bodo vsi spoznali, da so otroci enega in istega Očeta, potem bo tudi delavstvo zavzelo tisto mesto v človeški družbi, ki mu pristoji pred Bogom in pred ljudmi.

Pisatelj Volney.

Bil je eden največjih brezbožcev. Peljal se je nekoč po morju. In kakor je imel navado, je tudi na morju skušal razlagati svoje brezbožne nauke. Mornarji so ga poslušali, ker so hoteli preganjati dolgčas. Pa tudi duhovite besede je rabil Volney in duhovite stavke in šale. Pa se je zgodilo, da je prevlekel nebo črn oblak, strašen vihar je začel bičati morje. Kar namah je Volney nekam zginitil. Eden mornarjev ga

poišče in kje ga je našel? Bil je v kabini pri nekem redovniku, ki se je peljal z isto ladjo in z njim pridno molil rožnivenec. Mornar je seveda to najdbo toplo nesel mornarjem, ki so se mu pozneje posmehovali: "Kam pa je šlo brezboštvo?" Volney je pa odgovoril: "Lahko je biti brezverec doma za pečjo, ko si z vsem postrežen, na morju je druga. V uri stiske čuti človek neko premoč, ki se ji ne more ustavljati."

Ob koncu leta: Čas in večnost.

J. Klug.

“**I**N vstalo bo ljudstvo proti ljudstvu,” Ali naj ne mislimo v našem času, da so se predznamenja poslednje sodbe pričela izpolnjevati? Komaj je minula krvava svetovna vojna, vidimo že nove vojne in revolucije na vseh koncih sveta. Pa tudi to bo enkrat minilo. Svetovna zgodovina pa bo šla svojo pot—edinole Bog ve, kako dolgo in kam. . . Morda bodo boji med germanstvom in slovanstvom, morebiti prej ali slej mongolsko preplavljenje sveta, v pri meri s kojim so bila pred tisočletji preseljevanja narodov prava igrača, morda — toda, kdor bi hotel o bodočnosti govoriti, bi bil moral vprašati najprej vsemogočnega Boga, ki edini more odgrniti zastor pred bodočnostjo. On pa tega ne stori.

Prišel bo nekoč poslednji dan — dan jeze, solza in groze. Dva izreka božja sta, ki v svojih posledicah nimata nič enakega. Prvi izrek je bil: “Bodi luč!” Drugi se bo glasil: “Mrtvi, vstanite!” Ko je bil Bog izgovoril prve besede, se je pričela velikanska drama svetovnega razvoja, ki se nadaljuje v svetovni zgodovini — ko bodo izgovorjene druge besede, se bo pričela grozna drama konca sveta, ki se bo končala v zgodovini poveljancev, kojih kraj bodo nebesa, nova zemlja.

Zbrali se bodo takrat ljudje iz vseh krajev in končin sveta, kjer so živeli in delovali. Junaki, navadni ljudje, učenjaki, prostaki, svetniki in zatelebanci v ta svet, vsi se bodo morali prikazati pred Sodnikom, pripogniti pred njim svoja kolena — vsi papeži, vse dinastije, katere je videl svet, vsi mogočnjaki, ki so ustvarjali zgodovino, pa tudi vsi, katere svet tako rad imenuje “veliko maso”. In takrat se bodo razpovrstili vsi po božji meri. Mesta se bodo menjala. . . Maske bodo vzeti obrazom duš. . . Iz vseh oči bo zasijala potem duša, taka, kakor je, ne bo se mogla kazati drugačne. To bo presenečenj in razočaranj, o katerih se nam tu na svetu niti ne sanja.

Stali si bomo potem nasproti drug drugemu, vršila se bo zadnja končna konfrontacija, med Gospodom in središčem svetovne zgodovine, Kristusom, in njegovimi prijatelji in sovražniki. Treba nam misliti samo

na nekoliko imen, da si bomo lahko vsaj malo predstavljali velikost te drame. Kristus in Benedikt iz Nurzije, Kristus in Frančišek Asiški, Kristus in Ignacij z Lojole, Kristus in Frančišek Ksaver — Kristus in Atanazij, Kristus in Avguštin, Kristus in Savanarola, Kristus in Luter, Kristus in Darwin — Kristus in Herod, Kristus in Nero, Kristus in Dijoklecijan, Kristus in Tomaž Akvinski, Kristus in Schopenhauer — Kristus in Mojzes, Kristus in Juda, Kristus in Zo-roaster.

Niso nikake sanje, kar sedaj govorimo. Vse te konfrontacije se bodo enkrat vršile, in še milijoni drugih. In vsak, ki to bere, si lahko naredi sliko sam, koliko dramatike in grozne tragedije leži v teh konfrontacijah.

Ene konfrontacije pa sedaj ob koncu leta nočemo in ne smemo pozabiti in prezreti — konfrontacije Kristusa in nas. . . naše lastne duše. Ni človeka na zemlji, ki bi ne bil v življenju posegel v usodo narodov ali posameznega človeka. Boli to v našo srečo, ali v naše prokletstvo, če bo Sodnik na poslednji dan odprl knjigo vsevednosti, knjigo življenja?

Sodba sama se bo končala z velikanskim slavljem. Bo to poklonitev vsega stvarstva, posebno vesoljnega človeštva pred Bogom-človekom in Sodnikom sveta. Nekoč bomo morali vsi pripogniti pred njim svoja kolena, če hočemo ali ne. Nekoč bo moral vsakdo pripoznati, naj si je v življenju to še tako tajil: “Resnično, ta je bil Sin božji!” Enkrat bo moral vsakdo priznati: “Ti edini, ti zasramovani, ti, ki mu ni enakega, ti večni Bog — ti si bil vendar središče vse človeške zgodovine.”

In potem bo šel vihar skozi milijarde duš in teles, ki bodo zbrani pred sodnikom, vihar harmonij in vihar disonanc. Pri zveličanih v slavospev “Aleluja”, — pri zavrženih zadnje slovo. . .

In potem, tako upajmo mi, bomo doma pri Bogu. Doma pri Bogu v večnem življenju, življenju polnem sreče, miru, v uživanju nebeških skrivnosti, gledali bomo Boga od obličja do obličja — kako bi mogel pozabiti nate, moj Jeruzalem, ti moja večna domovina, kako bi mogel tebe pozabiti? —

Prijateljstvo -- zaklad.

V bojih, katere so imeli Angleži s prebivavci otoka Ovaihi v Avstraliji, so bili poslednji premagani. Vse je bežalo. Eden edini prebivavec otoka se povrne in hoče odnesti svojega soseda in prijatelja, ki je bil padel v boju. Ko se približuje truplu, ga zadene krogla. Vsled tega pusti mrtvega prijatelja in zbeži. Čez nekoliko časa se pa zopet povrne in hoče vzdigniti svojega prijatelja, pa zopet ga je zadela krogla. Zopet zbeži. Ko vidi angleški poveljnik ta lepi zgled

človekoljublja, zapove, naj vojaki več ne streljajo, da odnese sovražnik svojega prijatelja. Streljanje preneha in res se je dvakrat ranjeni zopet povrnili. Toda v trenutku, ko je vzdignil sosedovo truplo, je padel sam mrtev na tla. Podlegel je ranam, ki jih je dobil od prvih dveh krogelj.

Dober prijatelj je redek zaklad. Blagor, kdor ga je našel. Bogve, koliko takih sosedov, koliko takih prijateljev bi našli danes na svetu?

Baragovo pismo.

P. H u g o .

Dunaj, dne 25. apr. 1837.

Preljuba Amalija:

Gospod me s takim blagoslovom obsiplje, da se tresem. Kajti gorje mi, če ne bom porabil milosti, ki mi jih Vsedobri v toliki meri deli!

Teden, ki sem ga na Dunaju prebil, odvaga en mesec, da eno leto, kot mi je g. kanonik Schmidt dejal. — Jutri se bom poslovil od Dunaja. Zapustil ga bom z globokim čustvom hvaležnosti in spoštovanja, radi toliko dobrega, ki se najde v njem. Vsega skupaj nosim z Dunaja 5000 gl. tekoče veljave, poleg \$218 (približno 460 gl.), tedaj čez 6000 gl. Poleg tega pa še obilico lepih darov za moj misijon.—Tisočkrat hvala Bogu za njegov tako izredni blagoslov!

Razen tega mi je Gospod naklonil, da sem v najboljših dunajskih hišah zbudil splošno zanimanje, posebno pri našem pobožnem dvoru. Bil sem v avdijenci pri cesarju, cesarici, cesaričini materi in pri nadvojvodih Ludviku, Franc Karlu in soprogi ter Ivanu. Nadalje sem bil včeraj pri velikem, v resnici velikem knezu Metternichu na obedu, čast, ki je le redkim dana. In on se je danes blagovolil napram g. pl. Pilatu, uredniku "Beobachtarja", izraziti, da je bil jako zadovoljen z misijonarjem. Kneginja pa je dejala, da bo med damami aranžirala zbirko za misijonarja. — O, dobri ljudje! — Vse to bo še bolj utrdilo Leopoldinsko družbo. Dr. Veitha nisem imel časa obiskati. Se

mi je na Dunaju prav nič boljše godilo kot v Ljubljani glede časa. — Vsa Tvoja pisma sem prejel. Hvala Tebi in vsem svojim dobrotnikom za sleherno dobro, kar ste mi izkazali. Ne bom opustil še zanaprej za vas moliti!

Leopoldinska družba mi je prostovoljno darovala 500 gl. A glede mojega nemškega rokopisa mi je svetovala, naj bi ga dal tiskati v rodnem mestu. Zato ga pošiljam preč. g. kanoniku Pavšku, s prošnjo, naj to kar najbolje oskrbi. Je od cerkvene in svetne gosposke že pregledan in odobren. Prezvizišeni kneznadškof Milde ga je blagovolil celega prebrati, ker ga, kot je izjavil, zelo zanima.

Ves denar, ki mi ga bote od časa do časa pošiljali, naslovite na g. pl. Pilata: Uredništvo "Beobachtarja" trg sv. Michaela, Dunaj. Dobri Andrej, moj slikar in podobar, je nocoj došel sem. A bo mogel šele pojutranjem odpotovati. V Linzu ga bom čakal.

Le čisto zadovoljna in prav vesela bodi, draga Amalija. Poslej mi pač ne boš mogla več pisati. Jaz Ti bom pa od povsod pisal, kjer se bom ustavil.

Molite zame in zdravi bodite!

Tvoj prisrčno Te ljubeč brat

Friderik Baraga,
misijonar

Sporoči g. Metelku mojo najlepšo zahvalo za njegovo dobroto. Pisati mu pa nikakor ne morem.

MALO DOPOLNILA.

Nad vse pričakovanje se je Baragi prvi obisk domovine obnesel. Ni upal, da se bo s tako lepo podporo vračal in naklonil svojim misijonom take dobrotnike. Bogatemu, kot ni bil ne prej ne pozneje nikoli, se je zelo mudilo nazaj, da čimprej uresniči svoje načrte v Lapointu. Čakala ga je gradnja večje cerkve in misijonskega doma s šolo. Sam nase je s tisoči v žepu najmanj mislil. Saj so hitro kopneli kot zapozneli sneg. Pircu njegovo gospodarstvo ni bilo prav nič po volji. To se vidi iz njegovega pisma, ki je je pisal Amaliji 20. jun. 1835. Kar naravnost ji je povedal: "Kakor je Vaš brat izvrstni dušni pastir, tako je nevešč gospodarstva. Njegova čezmerna dobrota ga bo vedno ohranila v apostolskem ubožtvu. Svojo znatno vsoto zlata, ki jo je lani prinesel iz Evrope je domala že razdal. Tako bo na življenskih sredstvih pomankanje trpel. Gradnja cerkve, ki bo v nekaj dneh gotova, ga je, ker je vse tako strašno drago, stala veliko denarja.

Pirc ga je tako sodil in obsodil s stališča časnega gospodarstva. Glede tega je bil Baraga res pravi abe-

cedar, ki bi mu vsak poprečni gospodar dal nezadostno. A pristaviti moramo, da je bil tak samo z ozirom na samega sebe. Od česa bo sam jutri živel, za to se danes ni brigal. Proračun za svoje lastne telesne potrebe bi bil on sploh najrajši črtal. Ker tega ni mogel, je izdatke zase tako omejil, da nihče ni mogel z njim živeti in se je končno naravnost bal vsacega k sebi. Ko mu je škof v jeseni l. 1845. hotel v L'Anse poslati Rev. Skalo, O.F.M. v pomoč, mu je 6. okt. istega leta takoj odpisal, da ni mesta za dva, naj ga rajši pošlje v Lapoint. Pa to je bila le njegova pretveza. Mesta in dela bi že bilo za dva, ampak jela ne. Isto je storil glede Rev. Van Paemela, ki mu ga je spomladi l. 1851. ponudil za pomočnika. Topot je 23. marca l. 1851. malo bolj odkrito odgovoril: "Priznati moram, da sem jaz samotarske narave. Ne privoščim si nikakega razvedrila. Najrajši sem sam. Če me misijon ne zaposluje, sem pri pisalni mizi. Tak človek je kajpada slab družabnik, zato. . ."

Vsacega centa misijonskega denarja se mu je škoda zdelo za lastne potrebe, čeravno ni imel nikake

plače in je bil tedaj prisiljen z njim kriti tudi lastne stroške. Ko je 24. okt. 1832. škofu podal račun od onih \$200, ki mu jih je dal na pot v indijanski misijon, piše: "Moj misijon je bil že zelo potreben kake podpore. Ko sem bil v Detroitu, sem moral veliko nakupiti, a ničesar samo za se, vse za potrebe misijona, cerkve, šole. Trgovske knjige izkazujejo, da nisem niti najmanjše stvari kupil, ki bi ne bila neobhodno potrebna". Rev. Badinu v Detroit pa piše 24. okt. 1832.: "Imejte usmiljenje z menoj. Kar tiče denarja sem v največji stiski. Niti centa nimam za življenje, pa toliko ljudi na hrani." Ko ga je škof Le Fevre 1. 1848. povabil na posvečenje detroitske stolnice, bi se bil pač lahko na misijonske stroške odzval vabilu. A kaj mu je 24. apr. 1. 1848. na to odgovoril: "To bi me stalo \$50, vsota za katero lahko dobim precej čedno hišo za kako novopreobrnjeno družino."

Iz tega se vidi, da je bil res slab gospodar glede sebe, ne pa glede sebi izročeni. Seve tudi njegove ekonomije glede drugih je treba presojati z nadnaravnega stališča. Merilo zanjo najdemo samo pri svetnikih. On je hodil v njih ekonomsko šolo. Kot zanje, tako za njega denar sam na sebi ni imel nikake vrednosti. Samo kot sredstvo v dosego višjih namenov in končno najvišjega, zveličanja duše. Le v luči tega najvišjega namena je bil zanje denar in vse časno nekaj, drugače nič. Prav za prav se je njim in Baragi z njimi za malo zdelo, da je denar, ta mrtva tvarina, tolikega pomena za dosego tako vzvišenega, čisto duhovnega namena. Pri vsakem koraku za dušami so čutili, kako je njih gorečnost brez denarja vezana. V takih slučajih jih je često prijela neka nervoznost. In v tem stanju so znali biti rezki v svojih besedah.

V njegovem škofijskem dnevniku, ki vsebuje polno hladnih, v naglici na papir vrženih beležk, se večkrat najde kako tako mesto. Tako n. pr. je vedno zelo težko čakal pošte. A često ni dobil, česar je pričakoval. Pa je nervozno zabeležil: Že zopet nič! Kaj se je on brigal za razne svetovne novice in drugo, kar ni imelo nikakega stika z njegovim misijonom. Nestrpno je čakal le tiste pošte, ki je bila v kakršnikoli zvezi z misijonom, posebno, če je odkod pričakoval kaj podpore in z njo morda že dolgo računal. Če te ni bilo, ga je spravilo iz tira.

Sestra Amalija, njegova misijonska prokuratorica v domovini mu je redno poročala, koliko se je zbralo zanj in da naj pričakuje pošiljatve potom Leopoldinske družbe. Navadno je bila dotična vsota na upanje že prej porabljena. A spočetka jo je včasih zastonj čakal. Leopoldinska družba jo je združila z drugimi misijonskimi prispevki in jo poslala škofu. Škof jo je potem po svoji previdnosti razdelil med posamezne misijonarje. Zato je Baraga večkrat zastonj čakal, ali pa pričakal mnogo manj kot je upal, ter se tako nekajkrat pošteno uračunal. Se razume, da mu to ni moglo biti prav. Da bi ne bil prikrajšan, je z Leopoldinsko družbo zadevo tako uredil, da mu je morala

vedno naravnost sporočiti, koliko misijonskih prispevkov je bilo namenjeno izrecno njemu. Kadar je bil obveščen, da je bilo toliko in toliko zanj poslanega, je posebno težko čakal, kedaj bo prišlo do njega. A tudi to je često romalo v skupno misijonsko blagajno. On je čakal, čakal, vedno nestrpneje, ker so ga upniki pritiskali, ali je imel načrt za kaj novega že pripravljen, le denarja ne. Če ga le ni bilo od nikoder, se je prav odločno oglasil.

Eno njegovih tozadevnih pisem na škofa Rese-ja v Detroit-u, pisano 4. marca 1841. iz Lapointa, je posebno izrazito. Med drugim pravi: "Ne morem več molčati! Moja vest in razmere v katerih se nahajam mi tega ne puste! Če ne bi imel nikakih časnih potreb, bi se tudi za časna sredstva ne brigal. Postavil sem novo, večjo cerkev in potrebujem denarja. V denarnih zahtevah nisem bil nikoli preveč silen, kar sami dobro veste, Prevzvišeni. In tudi topot ne zahtevam nič več kot to, kar je po vsem božjem in človeškem pravu moje". . . Da to črno na belem dokaže, priloži pisma svojega misijonskega posredovavca Mr. Zupančiča v Trstu, ki mu je natančno poročal, koliko je bilo izrecno zanj nabranega.

Podobno odločno se je že prej in tudi še pozneje oglasil. Ko mu je za časa gradnje detroitske stolnice misijonar Rev. Saenderle sporočil, da škof ne bo mogel dosti podpirati njegovega misijona ob Grand River, ga je moralo to zelo zaboleti. Kajti 14. marca 1834. mu je pisal, naj ne pozabi, da je bil denar, ki ga je Leopoldinska družba nanj poslala, zbran od njegovih sorodnikov in prijateljev ter izključno zanj namenjen. Vsaj tega tudi zase zahteva, "čeravno," pravi dalje, "imam strogo pravico tudi do gotovega deleža splošne podpore, ki jo ista dunajska družba pošilja semkaj za vzdrževanje naših misijonov, ker sem prvi misijonar, ki ga je ta družba semkaj poslala."

Enako odločno se je spustil v boj z vlado radi njene pristranosti pri podpiranju šolstva med Indijanci v L'Ansu. Res so protestanti ondi imeli več šol in bolj zastavljene po učiteljskem osebju in učnih sredstvih. Toda po številu učencev so bile njih šole daleč za katoliškimi. Kljub temu pa, da je to glavno, koliko učencev, ne koliko učnih moči je, so protestantske šole dobivale iz šolskega sklada dvakrat, trikrat toliko podpore kot katoliške. Tem je bilo priznanih samo \$300 na leto in še za te je bila vedna nevarnost, da bodo ukinjeni. Ko bi bil Baraga imel od drugod potrebna sredstva za vzdrževanje misijonske šole, bi vlade ne bil niti za dolar vprašal. Ker pa teh ni imel, se je brez ozira na sovraštvo, ki je je s svojo prostodušnostjo v obrambi pravice nakopal, boril za tistih \$300.

V vse te boje za denar, ki jih je s Pavlovo odločnostjo vodil, brez ozira na to s kom, ga je pognala nadnaravna ekonomija duš, v kateri ni bil abecedar, ampak strokovnjak svetniških vzorov, ob katerih se je likal.

P. Hugo.

MODERNI ROBINZON.

Kapitan Pavel Riggs se je spustil 26. apr. z alaskaškega obrežja v 40 čevljev dolgem čolnu na široko morje. To drzno podvzetje bi bil kmalu plačal z življenjem. Vihar ga je zanesel 4000 milj daleč v pacifiški ocean in se tam igral z njegovim čolnom kot z orehovo lupino, potem ko ga je oropal jamborja, motorja in vesel, ter mu zadal še razpoko, da je puščal. Dolga je bila ta igra, celih 115 dni in noči. Še tako skušenega in smelega mornarja ko je Riggs, je začelo zebsti pri srcu. Kajti vsa njegova telesna hrana je bila od 1. jul. dalje nekaj fižola, duševna pa sv. pismo in par pripovednih knjig. Že je sklenil življenske račune, ko ga je začel veter gnati nazaj proti kalifornijski obali, kjer so ga 20 milj od obrežja vsega onemoglega rešili. Zanimivo je, kaj je v teh težkih urah počel. "Nisem mož molitve," tako opisuje svoje doživljanje, "a sredi neizmerne gladine, čisto sam sem goreče sklepal roke in jih dvigal k svojemu Stvarniku, zlasti pet najbolj viharnih dni in noči. Dvakrat sem prebral celo sv. pismo. Povesti se niti dotaknil nisem. Saj sem v sv. pismu našel vse, česar sem potreboval. Kadar me je mučila lakota, sem povžil skodelico fižola. To se je zgodilo dvakrat na dan, za zajuterk in večerjo. In še marsikaj sem počel. Ker nisem mogel z nikomur govoriti, sem se pogovarjal s seboj, a vedno v množini: Zdaj bomo šli jest, zdaj brat itd. Tudi dvoje jopic in nekaj nogavic sem spotoma spletel, a jih zopet razpletel, da sem lahko od kraja začel. Končno mi je začela še tako skromna hrana pohajati. Le par pergišč fižola sem imel še v zalogi, ko se mi je vdalji v motnih obrisih pokazala suha zemlja in dvignila moje upanje. Ko so me 20. avg. rešili, so našli v moji zalogi le še dve pesti fižola in en funt

plesnive moke." — Nov dokaz, da kdor moliti ne zna, naj se na morje poda.

OBVEZNI CIVILNI ZAKON V ŠPANJI.

Špansko pravno ministerstvo je uzakonilo, da bodo v bodoče pred državo samo civilni zakoni priznani kot veljavni. Kdor hoče, se po sklenjenem civilnem zakonu lahko še v cerkvi poroči, a samega cerkvenega zakona država ne bo priznala za veljavnega. Trije škofi so nato svojim vernim potom pastirskih listov pojasnili, da sam civilni zakon pred cerkvijo nima nikake veljave, ampak je navadno priležništvo. S tem pa vlada ni bila zadovoljna. Vsem trem je prepovedala izvrševanje škofovskih pravic. Seve glede tega cerkev ne pozna in ne more poznati nikakega popusta, če izzove tudi krvavo preganjanje in vlada vse škofo odstavi. Zakon, ki ga cerkev ni blagoslovila, je in ostane divji zakon, pa naj bo na Španskem, ali v Ameriki, ali kjerkoli.

KARDINAL BLAGOSLOVIL JUDOVSKO BOLNIŠNICO.

Njujorški kardinal Hayes je v Irvingtonu na Hudsonu blagoslovil judovsko otroško zavetišče v "ime-nu Boga Abrahamovega, Izakovega in Jakobovega — enega Boga." Ustanovnica zavetišča je Mrs. Louis S. Levy. Iz posebnega spoštovanja do kardinala, ki je splošno znan kot kardinal dobrodelja, je njega naprosila blagoslova. Da je to, vsekako izredno povabilo sprejel, je bil vzrok ta, ker ustanovnica ni kaka prenapeta judinja, ki bi ji bilo na tem, da poskrbi izključno za judovske otroke. V svojem nagovoru je kardinal povdabil, da je v dosedanem zavetišču več katoliških, kot judovskih otrok

našlo oskrbo. Se razume, da je bilo in bo v zavodu tudi za versko vzgojo katoliških otrok poskrbljeno, drugače bi se kardinal ne bil mogel odzvati povabilu.

PAPEŽ PIJ XI. — REŠITELJ POLJSKE.

Da je sedanji sv. oče mož velike energije, vemo že iz njegovih apostolskih pisem. Neznani pa nam je bil doslej značilen slučaj izza časa njegove nunciature na Poljskem, ki to še bolj potrjuje. Ta slučaj nam je šele zdaj razkril angleški pisatelj St. James. Dogodil se je v onem, za Poljsko tako usodnem času, ko so boljševiki prodrli do njegovega glavnega mesta Varšave ter se pripravljali na napad. Vsak odpor se je navidez zdel brezupen. Večina tujih diplomatov je že zbežala na varno. Tudi zastopniku sv. očeta, nunciju Ahilu Ratti, sedanjemu papežu, je bil dan na razpolago vojaški avto, da ubeži grozeči nevarnosti. Toda on je odklonil in izjavil, da ne zapusti Varšave, dokler bo le še en član vlade ostal na svojem mestu. Ta odločnost nuncijskega je omahujočo vlado in ljudstvo znova opogumila. Med tem, ko sta generala Haller in Weygand, ki sta prišla k nunciju po blagoslov, z mrzlično naglico pripravljala odpor in obrambo, je ljudstvo v ogromnih procesijah romalo po mestu in prosilo Boga rešitve iz boljševiškega objema. Na predvečer praznika Marijinega vnebovzvetja, ko se je sledeči dan imela izvršiti protiofenziva, se je prošnje procesije udeležilo 100.000 ljudstva. Čim silnejše in bližje so grmeli boljševiški topovi, tim gorečnejše je ljudstvo prosilo rešitve. Proti večeru je Pilsudski popeljal svoje čete v protiofenzivo. In v nekaj urah je bil boljševiški naval zlomljen ter začel v neredu valoviti nazaj. Poljska, da lahko reče-

mo zapadna Evropa, je bila rešena boljševiskega pekla. Ko je po rešitvi ministerski predsednik izrazil zaslužen priznanje in zahvalo armadi in njenim voditeljem, se je s hvaležnostjo spomnil tudi nuncijskega, ki je s svojim junaškim nastopom dvignil njen pogum. Po pravici imenovani angleški pisatelj kliče: "Spominjaj se Varšava vloge, ki jo je v tistih dneh igral sedanji papež Pij XI."

REDKA RIBA.

Iz višjih obrtnih krogov so spreobrnitve primeroma redke. Kdor se je enkrat v malika mamona zaljubil, se težko iztrga iz njegovega objema. A tudi takim je milost božja na razpolago, Bog jim ponuja svojo roko. Eden, ki je ni odklonil, kot 99% drugih, je Mr. John Moody, prezident neke tukajšnje investijske družbe, tedaj član velekapitala. Nekega lepega dne je kar nenadoma stopil pred svoje poslovne tovariše in prijatelje s pisanim zagovorom, vsebujočim 10.000 besed, v katerem jih je obvestil o svojem koraku in ga kratko opravičil. Ta zagovor je prišel v roke tudi njujorskemu kardinalu Hayesu, ki ga je pozval, naj svoj korak tudi pred široko javnostjo pojasni in opraviči. Odzval se je in v dnevnem časopisu "New York Herald-Tribune" popisal svojo pot v naročje resnice. Nobeden, pravi, ne duhovnik ne lajik ni vedel za to mojo skrivnost, dokler nisem potrkal na vrata katoliške cerkve in prosil sprejema. Milost božja in branje del sv. Tomaža Akv. sta bila moja voditelja. Dela sv. Tomaža, ki sem jih bral in študiral, so mi s pomočjo božje milosti odprla oči, da sem spoznal krščanstvo in katoliško cerkev, katerih tako globok in jasen glasnik je bil in našel sem pot k materi cerkvi ter v naročje prave vere.

V SAMOSTANSKO ZATIŠJE.

Vedno več trezno in resno mislečih zapušča babilon sveta in išče miru za samostanskim ozidjem. Pred kratkim sta to storila dva

odlična. V benediktinsko opatijo sv. Martina v Lacey, Wash. je stopil priznani kipar Vernon Cunningham. K dominikanom pa je šel 56 letni angleški advokat in vseučiliški profesor prava nancyjskega vseučilišča, M. George Renard. Lansko leto mu je bila žena ubita od avtomobila. Spoznal je vso ničnost sveta, zapustil vse svoje imetje v dobrodelne namene in zginil v samostansko celico, da tam začne novo življenje, ki je edino vredno življenja, za Boga.

DELAVSKI MISIJONARJI.

Med delavstvom je le preveč Marxovih in Leninovih misijonarjev, a premalo katoliških. Zato ni čuda, da je ogromna večina svetovnega proletarijata Cerкви sovražna, ali v najboljšem slučaju nezaupna do nje, kot bi ne imela srca in smisla zanj. Gotovo, da sta to sovražstvo in ta sumnja neopravičena. Cerkev se je vedno zavedala in se še zaveda, da je nevesta tistega, ki se je med dokazi za svoje božje poslanstvo sklical tudi na dejstvo: "In ubogim se oznanja blagovest." Zdi se pa, da se njeni posamezni organi, apostoli te blagovesti, niso vedno zavedali tega poslanstva, kot bi se morali. Ko je kapital začel zasluževati delavstvo, bi morali takoj v začetku prevzeti zagovorništvo njegove pravične pravde. Ker se to ni zgodilo, so jo prevzeli taki, ki so gledali na svoj žep, ne na delavsko pravico. Ker so te sebične namene znali z zgovornimi ustmi lepo prikrivati, jim je delavstvo nasledlo. Danes, po številnih bridkih skušnjah, se že mnogim oči odpirajo. Spoznavajo, da so bili prevarani in izkoriščani. Ozirajo se po drugih zagovornikih svoje pravde. Hvala Bogu, da se je med tem tudi v naših vrstah zbudilo večje zanimanje zanj. Ne mislim pri tem na takozvane "krščanske socialiste". Ti hočejo marksizem in leninizem le s krščansko barvo prebarvati. To bi bil tedaj končno le prebarvan socializem in komunizem in obema skupen materializem. Mislim na drugo strujo,

ki hoče delavstvo dvigniti iz materije in poduhoviti. Take prave delavske advokate je začela vzgajati katoliška Francija v svoji novoorganizirani šoli "delavskih misijonarjev". Ti misijonarji morajo imeti srce za delavstvo in dobro poznati delavsko vprašanje. V raznih industrijskih središčih širom Francije že delujejo. Njih uspeh je presenetljiv. Delavstvo, ki je napram duhovščini na splošno še nezaupno, se teh, ki razumejo njih težnje in imajo srce za njih potrebe, z zaupanjem oklepa. Da bi le bilo skoraj mogoče, to čisto svojevrstno misijonsko polje z zadostnim številom takih misijonarjev zasesti, in delavsko gibanje bi zavzelo čisto drugi tok v smeri k Cerкви in Bogu.

SOCIALISTIČNI KRST.

Socialisti so si že od nekdanj radi nadeli ovčjo obleko, če jim je to bolje kazalo. Celo pobožni so znali biti, kadar so videli, da jim bo šlo na ta način žito lepše v klasje. Zato se ne čudimo poročilu iz Mehike, da tam, kjer je duhovnikom marsikje ustavljeno že vse duhovniško delo, zdaj oni krščujejo otroke. Seveda le s tem namenom, da bi ljudstvo lažje pogrešalo duhovnikov. Ta slovesni krst so imeli nedavno v mestecu Sierra de Agua. Slavnostni spreved 24 praznično oblečenih novokrščencev, v starosti šest mesecev do dveh let, v naročju, ali ob roki mater, se je določeni dan pomikal proti mimo tekoči reki Agua Ancha. Na čelu je marširal zastavonoša z rdečo socialistično zastavo. Zada je stopal mestni župan v vlogi duhovnika. Na bregu reke je godba najprej zaigrala kmetiško revolucionarno himno. Nato je župan stopil v reko. Mimoidoče matere so mu po vrsti podajale svoje male, ki jih je, menda s potapljenjem, krščeval. V čegavem imenu, poročilo ne pove. V imenu sv. Trojice, kar bi bilo končno veljavno, če bi imel pravi namen, gotovo ne. Najbrž v imenu Marxa ali Ljenina. To seveda le toliko

velja, kot bi jih matere doma skopale. A kaj to njemu mar, če je veljavno ali ne, samo da ljudje lažje prebole domotožje po ceremonijah versko-cerkvenega krsta

RDEČA MAŠA.

Ta pa ni socialistična. Pod tem imenom je v New Yorku znana maša na čast sv. Duhu, ki jo ima nekaj let sem v cerkvi sv. Andreja na Duane cesti "Zveza katoliških pravnikov". Z njo se začne novo poslovno leto za advokate in pravnike raznih višjih in nižjih sodišč. Da bi zagovorniki pravice imeli pred vsem to pred očmi, ne pa svojih žepov, kot je to v Ameriki pri večini navada pri takih, pokličejo ti sv. Duha na pomoč. Ker je maša na čast sv. Duhu vedno v rdeči barvi, so jo krstili "rdeča maša". Morda poleg tega tudi zato, ker jo je navadno vsako leto imel kardinal sam. V Ameriki se je začela z ustanovitvijo "Zveze katoliških pravnikov" l. 1928. V Londonu in Parizu je bila že prej v navadi. Tam je ta dan za katoliške pravnike stanovski praznik, ko vse poklicno delo počiva, da se morejo vsi udeležiti slovesnosti. Njujorška "Zveza pravnikov" se še ni mogla tako uveljaviti. Vendar je prisostovalo "rdeči maši" okrog 200 katoliških pravnikov, poleg številnega drugega ljudstva. Kajti takih izbranih in globokih govorov, tako v cerkvi, kot pri banketu, ne slišimo vsak dan. Sv. mašo je imel bivši advokat, zdaj vseučiliški profesor, Rev. Robert J. White. Strežniki so bili člani zveze, opravljeni v častne akademске obleke. Da bi se število takih zagovornikov pravice le kar najbolj pomnožilo! Potem bo vsaj pri katoliških pravnikih pravica še imela zavezane oči in ne bo pred vsem škilila v žepu.

ZAKAJ JE V MEHIKI TAKO?

Z mehikanskimi katoličani v tej težki preizkušnji, ki jo doživljajo, ostali katoliški svet nima samo sočutja, ampak jih deloma tudi vest izprašuje. Deloma po

pravici. Ko je sovražnik ljulko sejal, so oni spali. Zlasti to se ji šteje v zlo, ker so se tako malo brigali za močno katoliško časopisje, tega mogočnega apostola in advokata krščanskih in katoliških načel izven cerkve. Z veliko prostodušnostjo jim to očita naš ameriški "Evangelist", glasilo škofije Albany. Pravi, da če bili mehiški katoličani, ki jih je vendar ogromna večina, pravočasno poskrbeli za močno katoliško časopisje, bi danes ne bili v takem položaju kot so. V vrstah lajikov bi našli advokate svojih pravic in strup nasprotne propagande bi bili pravočasno paralizirali, zaustavili in uničili. To je sigurno res. Res je pa tudi, da proti elementom, ki zdaj vladajo Mehiko, zaenkrat ni druge sile, kot protisila iste vrste. Ko se bo sedanja surova sila, ki ne pozna nobene pravice in ne pusti nobene svobodne besede v obrambo pravice in resnice, poglela, potem bo zopet mogoče govoriti o moralni sili katoliškega časopisja in organizacij.

MUČENICA SVOJEGA POKLICA.

Miss Mary Macken, irsko dekle, je služila pri neki bogati družini v San Sebastianu na Španskem, kot varhinja otrok. Tri je imela na skrbi. Ko jih je nekega dne povedla k morju in so tam veselo brodili po pesku in plitvi vodi, jih naenkrat objame močni val, ki se je zagnal proti njim. Eden, ki je bil malo bolj oddaljen, se je obdržal, druga dva je val potegnil s seboj na globoko. Ko varhinja to zapazi, se brez pomisleka vrže za njima. Z nadčloveško silo ju je dosegla in držala nad vodo, dokler ni prišla pomoč in ju rešila. Sama, že do smrti izmučena, je zgignila v globino. Niso je mogli živo rešiti. Mučenica svojega poklica je bila deseti otrok svojih staršev. Njene štiri sestre so redovnice, en brat redovnik. Angleški konzul v Madridu je starše obvestil o žalostni, a častni smrti hčerke. Mogel jim je pa v tolažbo tudi sporo-

čiti, da je bila prejšnji večer pri sv. spovedi in tisto jutro prejela sv. obhajilo. Irsko časopisje se s ponosom spominja te mučenice svojega poklica.

RDEČI PAPEŽ.

Poleg uradnih naslovov najvišjih cerkvenih predstavnikov pozna zgodovina še druge, neuradne, ki so se sčasoma tako udomačili, da ne more mimo njih. Tako poznamo poleg pravega "belega" papeža še rdečega, črnega in malega papeža. "Rdeči papež" je vsakokratni predsednik "Kongregacije za razširjenje sv. vere". Njemu so neposredno podrejeni vsi katoliški misijoni. "Črni" papež se imenuje jezuitski general, radi svojega velikega vpliva. "Mali papež" se je imenoval solnograški nadškof, ki je imel poleg častnega naslova primas Nemčije tudi pravico do kardinalske obleke, četudi ni bil kardinal. "Rdeči papež", kardinal Van Rossum, iz reda presv. Odrešenika, je zdaj umrl. Časopisje ve poročati, da bo njegov naslednik najbrž apostolski delegat za Ameriko, Most Rev. Peter Fumasoni-Biondi. Kajpada mora biti prej imenovan za kardinala.

ZAKAJ AMERIKA IN NE KOLUMBIJA?

Tisti, ki imajo oba papirja in še marsikdo že vedo, kako je do tega prišlo. Italijan Amerigo Vespucci, ki je devet let za Kolumbom pristal na severni obali Južne Amerike, mu je odjedel to čast. A ker je Amerigo naš Emerik, bi se morala prav za prav imenovati Emerika. Pa tudi on je ni sam krstil tako. To je bil nemški profesor Waldseemüller iz Freiburga. Ta je l. 1507. narisal svetovni zemljevid, na katerem je komaj odkrito zemljo, ki še ni imela imena, prvič imenoval Ameriko. Istega leta je izdal še neko knjižico kot pojasnilo k zemljevidu, v kateri svetuje, naj bi se v počast pravemu odkritelju te zemlje imenovala Amerika. Tako je obstalo. Letos, ko smo

obhajali 200 letnico njenega očeta Washingtona, so se spomnili tudi njenega krstitelja prof. Waldsee-muellerja. V hišo v kateri je v Freiburgu bival, so vzdali spominsko ploščo.

REDKA ZLATA POROKA.

V Monterey, Ind sta obhajala zlato poroko Mr. in Mrs. Nikolaj Hammes. Zlatoporočno sv. mašo je imel starejši sin Teodor, župnik v South Bend. Kot dijakon mu je azistiral drugi sin, oz. brat Rev. Jožef. Med svati je bilo pet hčera — redovnic, ena frančiškanska, druge štiri iz kongregacije sv. Neže. Kakih številnih vnukov in vnu-kinj seveda ni bilo. A zlatoporočenca sta imela sladko zavest, da ovčice, ki jih paseta sinova duhovnika in otročički, ki jih vzgajajo hčerke redovnice po raznih šolah, te vnuke bogato nadomestujejo.

NAROD, KI JE DOZOREL.

To so Amerikanci. Pa tega ne mislim v običajnem smislu. V tem smislu je oni narod dozorel, ki ne potrebuje nobenega varuha več, se more sam vladati. V tem smislu so Amerikanci dozoreli že pred dobrim poldrugim stoletjem, oz. po njih mnenju že davno prej, preden se jim je to priznalo. Vsak narod ima poleg moralne, kulturne in politične še drugo fizično rast. Kakor drevo raste, se razvija, krepí, debeli, dokler ne doseže viška svojega razvoja in razmaha, ter začne pojemati, tako tudi narod. Je razlika med rastjo in pojemanjem obeh. Pri drevesu je ta proces nujen, ne pa pri narodu, ki je končno le skupek posameznih svobodnih bitij iste krvi, ki se kot tak svobodno razvija, a tudi svobodno propada. V tem smislu menim, da so Amerikanci narod, ki je dorasel. Statistika je namreč ugotovila, da je ameriški narod prišel v tisto razvojno stopnjo, ko se število njegovih zibelk in njegovih rakev krije. Da je število zibelk, ki je pred dvema leti še za sedem in pol odstotkov prekašalo število

rakev, danes enako, je gotovo ne mal vzrok vladajoča kriza. Kajti tisti, na katerih račun je šel ta prebitek, danes milijoni nimajo kaj jesti. Zato se boje ješčih ust. Veliko jih je odšlo drugam, s trebuhom za kruhom. Novi taki ne prihajajo. A glavni vzrok vendar le ni kriza, ampak "bela smrt", ki se je tako globoko zagrizla v ameriški narod. Narod, ki ga je enkrat ona objela, se tudi ob polnih skledah in žepih navadno več ne iztrga iz njenih rok. Dosegel je svojo rast in začne umirati. V tem oziru je imel neki škof prav, ki je nedavno tega pred odlično družbo izjavil, da je Amerika na smrtni postelji. Je še v njeni moči se dvigniti iz nje k novemu življenju in novi rasti. A je malo upanja, tim manj, ker je tako vase zaljubljena.

AMERIŠKI KATOLIČANI IN RADIO.

Ameriški katoličani se važnosti tega najmodernejšega apostola resnice in laži dobro zavedajo. Takoj so ga zasneli za resnico. V takozvanih "katoliških urah" je že marsikateremu odprl oči, ki ga pridigarji po naših cerkvah nikoli ne vidijo in tudi naši listi ne dosežejo. Prošlo sezono so se mogli katoliški govorniki v službi "katoliške ure" posluževati 49 oddajnih postaj. V tej sezoni se bodo lahko oglašali preko 54 oddajnih postaj, dasi so se prispevki za kritje stroškov zelo zmanjšali, radi vadajoče krize. Upravi "katoliške ure", ki je v rokah "narodne zveze katoliških mož" se je posrečilo znižati stroške glazbenega programa od \$275 na \$100 na uro. Narasli pa bodo stroški za tiskanje radio-programov. Minulo sezono se je na prošnjo poslušavcev razposlalo en milijon tiskanih govorov. Ker so se te prošnje vedno bolj množile, uprava v tej sezoni računa še z večjim odjemom, zato tudi z večjimi stroški. Pravi, da bo za to potrebovala \$600 na teden. Podpirati jo v tem plemenitem stremljenju, je misijonsko delo.

APOSTOL DOBREGA TISKA.

Mr John Connelly, chikaški katoliški lajik, je pred desetimi leti poslal par izvodov katoliškega lista v neko poboljševavnico. Eden izmed onih, ki je segel po njem se mu je zahvalil in se priporočil, da bi mu dotični list stalno pošiljal. To je Mr. Connellyja navdušilo za tiskovni apostolat. Sklenil je, ga postaviti na širšo podlago. Obrnil se je na uprave raznih katoliških listov, da bi mu dale na razpolago preostalo naklado. Poprosil je tudi nekatera cerkvena predstojništva, da bi mu prepustila nerazdane zaloge raznih listov. Deset let je tako zbiral te tiskane apostole resnice in jih večinoma sam, le zadnje leto je imel par pomočnikov, raznašal in pošiljal okrog, kjer je mislil, da bodo enemu ali drugemu dobrodošli. Ko so ga zdaj vprašali za vspeh njegovega apostolata, pač ni mogel niti približno povedati, kake sadove je rodil. Pač pa je izjavil, da je razdal 750.000 izvodov. Raznosil jih je po kolodvorih, po vlakih, po hotelih, po bolnišnicah in jetnišnicah, po prisilnih delavnicah ali poboljševavnicah. Koliko je s tem dobrega storil, o tem nihče ne more dati računa, razen knjige življenja. Takih apostolov nam treba!

S TABERNAKELJNOM NA BEGU.

Zadnji strašni orkan v Puerto Rico je zadal tamkajšnjim misijonom veliko škodo. Med drugimi redovi imajo tam svoj misijon tudi očetje presv. Trojice in sestre istega imena. Prednica sester poroča, kaj vse so ob tej katastrofi doživeli. Orkan je zajel tudi njih akademijo in jo deloma spremenil v razvaline, deloma razrahljal. Ko je Rev. Brennan iz Rio Piedras čul, da so sestre v veliki nevarnosti, jim je hotel na pomoč. A straža ga je s silo zadržala, ker je bilo smrtno nevarno. Vendar nobena sester in deklic, ki jih imajo na skrbi, ni prišla ob življenje. Ko je en del poslopja klonil in se zru-

šil, so bile že vse v drugem koncu. Niso pa mislile samo nase, ampak tudi na Jezusa v tabernaklju. Štirikrat ga je morala prednica s tabernakljem vred prenesti na varnejši kraj. Ko ga končno ni imela več kam nesti, je dejala: "Drugega prostora več nimamo, kamor bi šle s Teboj Ti moraš zdaj rešiti nas in to mladino!" In on jih je ohranil pri življenju.

TAKO MINE SLAVA SVETA.

V skromni hišici nekega bruselskega predmestja v Belgiji živi samotarka. Ko si je zjutraj uredila stanovanje in skuhala skromni zajtrk, nese svoja ročna dela, ki jih je v samotnih dneh izgotovila, v mesto naprodaj, da izkupi kaj za kosilo, večerjo in kar je še nujno potreba. No, takih, ki žive iz dneva v dan, iz rok v usta, je bilo in jih je danes legijon. Ne pa takih, ki bi imeli za seboj preteklost, kot jo ima ta samotarka. Ona ni nihče drugi kot bivša saksonska kraljica Luiza, ki je nekaj desetletij nazaj radi svojih pustolovščin obračala nase pozornost celega sveta, zlasti kraljevskih dvorov. Po rodu je bila avstrijska nadvojvodinja, priznana lepota. Zasnuvil jo je takratni saksonski prestolonaslednik, poznejši zadnji kralj Friderik August Saksonski. Dvor je bil stroga katoliška trdnjava, sredi izvečine protestantske dežele. V kraljevi družini je bila nezapisana zapoved, ali tra-

dicija kot pravimo, da se mora eden ali ena posvetiti Gospodovi službi, kot duhovnik, kot redovnica. Čast tega družinskega sporočila je najprej rešil kraljev brat princ Maks, ki je postal katoliški duhovnik. Je profesor friburškega vseučilišča v Švici. Po vojni je še njegov drugi, starejši brat postal katoliški duhovnik. Luiza otrok versko precej lahkoživega, ali kot so navadno dejali "gemitlih" Dunaja in njegovega dvora, se na strogem, skoro bi dejal janzeniško strogem katoliškem saksonskem dvoru kar ni mogla znajti. Nekega dne je z vzgojiteljem svojih otrok, Gironom, Belgijcem, pobegnila. Radi te sramote, ki mu jo je pred vsemi dvori napravila, se je kralj ločil od nje. A tudi Giron jo je pustil. Nato se je obesila na Italijana Tosselli-ja, komponista, ki ga je sama pustila. Njen pravi mož je junaško nosil ta družinski križ. Po vojni sam oropan prestola, ne pa močne vere, je 1918 bogovdano umrl. O njej po razporočitvi s Tosselijem 1911. ni bilo dolgo nič slišati. Letos za njen 62. rojstni dan so se je časniki zopet spomnili kot zapuščene in obubožane samotarke v brusselskem predmestju. Da, tako mine slava sveta.

KAKO GANDHI MOLI.

Sledeča Gandhyjeva molitev je vredna vsake svetniške duše. Tako-le se glasi: "Gospod, ne pusti

me gledati stvari, ki bi mi vzbujale slabe misli, sicer bi bilo bolje, če bi oslepil. — Gospod, naj z mojih ustnic nikoli ne pride kaka umazana beseda, drugače bi bilo bolje, da bi bil mutast. — Gospod, varuj me, da ne bom nikoli poslušal opravljanja, obrekovanja in sovražnega govorjenja, sicer bi bilo bolje, ko bi bil gluha. — Gospod, varuj me nečistih pogledov po takih, ki bi morale biti moje sestre, ker bi bilo v tem slučaju bolje, ko bi bil mrtev!"

KAJ PRAVI ŠPANSKI PREMIJER.

Španski ministerski predsednik Azana je 30. sept. celemu svetu povedal sledeče: "Španska je lajiška država. Vzgoja španskih otrok pod republikansko vlado ne bo cerkvena. Oni bodo vzgojeni na podlagi naravnih, modernih načel glede zakona, razporoke, zakonskih in nezakonskih otrok. Prva postava, ki jo bo zbornica uzakonila, bo stroga postava glede verskih redov. Postavka 26. konstitucije bo znatno poostrena. — Ta postavka pravi, da so redovi državi nevarni, zato jih vsak čas lahko zatire in razlasti. — To bo sicer izzvalo velik vihar, a nočemo poznati nikakega kompromisa. — Spričo takih groženj lahko vsak ve, koliko na Španskem cerkvi ura bije.

Zakaj v tretji red?

P. H u g o .

(Konec.)

Že zato, ker je želja, da več kot želja, naše matere sv. cerkve, kot smo zadnjič slišali. Če kdo, ona ve, česa je njenim otrokom najbolj treba. Poglabljenja verskega mišljenja in življenja jim je najbolj treba. In kot najboljše sredstvo k temu vidi ona v prav pojmovanem tretjem redu. Zato ga tako toplo in s tolikim povdarkom priporoča.

Kaka pa je dejansko naša vera? Na to vprašanje ne bom odgovarjal jaz, ampak hočem dati besedo nekomu drugemu, ki je bil vsled svoje globoke učenosti in nič manj globoke pobožnosti, bolj poklican odgovoriti na to vprašanje, kot jaz. Bil, pravim, ker mu je že omahnila roka, ki nam je toliko lepega napisala. To je rajni prof. Dr. J. Klug. Ob najlepši živih

vzorih prave vere, na praznik vseh svetnikov, je primerjal našo vero z njih vero, naše življenje z njih življenjem. Sodba ki si jo je na podlagi tega primerjanja ustvaril o poprečni naši veri, je v kratkem sledeča:

Krščanstvo sto tisočev današnjih kristjanov bi lahko imenovali nedeljsko oz. prazniško krščanstvo. Domovina tega krščanstva so

cerkve. V njih je ob nedeljah in praznikih polno vernih. Tam molijo in pojo. Ko se pa vrnejo domov in odlože prazniško obleko in mašne knjižice, gre njih vera za en teden, do prihodnje nedelje ali praznika, v pokoj. Vprašanje je, da krščanstvo teh sto tisočev, da od drugih sto tisočev, ki niti tega ne delajo molčim, sploh zasluži ime krščanstvo. Kdor pravo, pristno krščanstvo, ki obstoji v trajnem češčenju božjem in nepertgani plemenitvi samega sebe, prav pojmuje, mora reči, da ne. Od takega nedeljsko-prazniškega krščanstva ima Bog malo časti, ljudje pa prav tako malo koristi.

Pa se nekateri začudeno sprašujejo: Katoliški narod, in tako moralno razrvan in razdivjan? O, nič čudnega! Njegova vera je samo prazniška obleka. Ne oplodi šest sledečih delavnikov. Samo med cerkvenimi stenami se razjekni in izpoje. Njeno spoznavanje ne prodre v vsakdanje življenje. Je samo nedeljsko-prazniško kosilo duše, ne njen vsakdanji kruh. Okrasek je, ki si ga kdo za slovesne prilike nadene, a zopet odloži. Opojna melodija svetonočne himne je, ki se s sv. dnem že razdona v navadno cerkveno pesem. Kaj hočete od take vere boljšega pričakovati? — Tako Klug

Če pa je z našo poprečno vero tako, je povsem opravičen strah, s katerim gledamo proti vzhodu, odkoder se vali tema najstrašnejšega paganstva, ki ne pozna ne Boga, ne bogov. Opravičen je trepet ob pogledu, kako iz te teme najradikalnejšega brezboštva sikajo strele in že zažigajo tudi zapad — Mehika, Španija! Razumljivi so skrbeči in moreči vzdih pastirjev teh duš: Če kaj tacega prihruje na nas, Gospod, Gospod kdo bo obstal? Taki nedeljsko-prazniški kristjani gotovo ne! Za to je treba drugačnih kristjanov. Takih, katerim je vera življenje, ne prazniška obleka.

Take kristjane vzgajati, ki jim je vera življenje, to je motor vsega njih mišljenja, hotenja in de-

janja, zasebnega, socialnega, je namen tretjega reda. Kdor samo površno pregleda njegova pravila, mora priznati, da zgrabi celega človeka, z vsemi njegovimi odnosaji. Na podlagi evangelija ga skuša preoblikovati v živ. in svet vzor sv. Frančiška, ki je v polnem pomenu besede drugi Kristus. Versko, družinsko, socialno življenje, vse ureja po večno veljavnih evangeljskih smernicah. Glede tega se ne more nobena druga cerkvena organizacija meriti s tretjim redom. Vsaka ima kak posebni, versko-vzgojni ali dobrodelni namen, ki je dal povod k njeni ustanovitvi. Tretji red pa je, bi dejal, vseučilišče in vsegojevališče krščanske popolnosti sredi burnega sveta.

Ne umejte me napačno! S tem nikakor nočem podcenjevati drugih versko-cerkvenih organizacij. Če jih sv. cerkev potrjuje, blagoslavlja, hvali radi obilega dobrega, ki je vrše, kako bi jih mogel jaz v nič devati. Naj rastejo in se množe, žive in procvitajo. Božji vrt je dosti velik in plodovit za razno cvetje. Če pravim, da naj bi bil tretji red ne samo na papirju, temveč tudi v dejanju njih krona, govorim v duhu in po namenih sv. cerkve. Ona ga kot red stavi na prvo mesto in hoče, da bi to mesto tudi v resnici zavzemal. Ker ima dejansko prej zadnje kot prvo mesto, očitek, da dozdevno podcenjujem ostale verske organizacije pade na one, ki s tretjim redom res tako delajo.

Pri takem naziranju o njem in pri takem ravnanju z njim seveda ne more pokazati, kaj zmore. Vrt z najbolj mastno zemljo, če je zamenarjen, mora glede sadov razočarati. A to razočaranje ne gre na račun vrta, temveč vrtnarja. Ko bi se tretjeredniški vrt s tisto ljubeznijo in požrtvornostjo obdeloval in negoval kot vrtovi drugih organizacij, bi po njegovih bogatih sadovih spoznali, zakaj ga Cerkev tako priporoča in toliko od njega pričakuje. Na toliko najzlahtnejših sadov, kot so na vrtu tretjega reda dozoreli, ne more ka-

zati nobena cerkvena organizacija za ljudi med svetom. Okrog sto svetnikov in blaženih je že dozorelo na njem za altar. In še vedno v častnem številu zore, kot kaže dolga lista onih, katerih svetniški proces je v teku.

Ako je res, kar piše Dr. Klug, in kdo more reči da ni res, da je danes kljub vsemu našemu organiziranju, od otrok do starčkov, toliko nedeljsko-prazniškega krščanstva med nami, pa odločno premalo svetniškega krščanstva, potem pač ni mogoče več mimo tretjega reda najboljše šole za take vzore. Kdor tega ne sprevidi, ta se še ni povzpел do pravega pojmovanja katoliške akcije, ljubljenske sedanjega sv. očeta. Kar Leon XIII. ni dosegel, ko je ponovno naravnost priporočal tretji red, kot najboljše zdravilo za boleznj časa, to je hotel Pij XI. doseči nenaravnost, ko je pozval ves katoliški svet na katoliško akcijo po vzoru in pod varstvom sv. Frančiška. Kdor jo prav pojmuje, mora zopet zadeti na tretji red kot njeno podlago. Kdor ne, bo zamudil dvanajsto uro

V tem slučaju pa kar računajmo s tem, da se mogočni brezverski val sem od vzhoda, ne bo razbil na mejah krščansko-katoliškega zapada. Kajti nedeljsko-prazniško krščanstvo ni betonska, ampak lesena obramba proti njemu, ki jo bo z lahkoto pogasil. Pa se tudi nič ne pritožujmo, če se kaj tacega zgodi. Varuhi Sijona so nas dosti dolgo opominjali, svarili, prosili, rotili, česa nam treba, če hočemo odvrniti to šibo božjo. Če zastonj, naj zažari plavž, ki ga je Bog v takih slučajih vedno pustil zakuriti za svoje ljudstvo, tako starega kot novega testamenta. Cerkev kot taka se ga ne boji, niti peklenškega ne. Število njenih otrok se bo zmanjšalo, njeno veselje se bo pa pomnožilo, ker bodo preostali čisto zlato in kleno zrnje. A še je čas, da odrinemo na globoko morje evangeljskega življenja, kamor nas vabi tretji red. V tem slučaju bomo svojo pravdo lahko z zaupanjem prepustil Bogu.

Pogled v katoliško šolo 18. stoletja.

Sr. M. Lavoslava.

Helena Massalska je bila član poljske rodbine, ki se je borila za tron. Živela je v 18. stoletju pred francosko revolucijo. Njen stric, princ in škof, je bil po porazu Massalskih pregnan iz Poljske. Seboj je vzel malo princezino Heleno. V Parizu jo je dal v zavod sester Bernardink "Abbayeaux-Bois". Tem sestram je bila izročena vzgoja bodočih kraljic, vojvodinj in kneginj. Dve sestre dosegle uspeh, je pričalo življenje umazanih plemkinj v ječah, v katerih so te hčere plemenitašev čakale smrti pod giljotino. Ponosno, neustrašeno so šle v smrt za vero, mnoge kot žrtve razbrzdanega življenja njih prednikov.

Kakšna je bila vzgoja v zavodu Bernardink, najlepše pove Helena Massalska v svojem dnevniku, ki ga je tako zvesto pisala, da si je skoro "pokvarila roko". Tako-le pravi: "V četrtek sem prišla v Abbayeaux-Bois. Prijateljica mojega strica, Madame Geoffrin me je spremila v sprejemnico opatinje.

Povedale so mi, da sem lepa, da imam krasne lase; pa nisem odgovorila, ker sem na dolgem potovanju pozabila francosko. Razumela sem pa vse. Dejale so, da me bodo vzele v notranjost samostana, da mi oblečejo šolsko uniformo. Ko bom gotova, me bodo pokazale Madame Geoffrin. Sestri sta odprli mala vrata v omrežju in me porinili skozi, ker sem bila zelo majhna. Nato so me zopet privedle nazaj v sobo opatinje in sestra Crinoire me je oblekla. Ko sem videla, da je obleka črna, sem začela bridko jokati. Nekoliko sem se potolažila, ko so mi pripelje nekaj plavih trakov. Nato so mi dale sladkarij in mi obljubile, da jih bom dobila vsak dan.

Večja dekleta, ki so imele dolžnost gledati, da je bilo v sobah opatinje vse v redu in snažno, so me prišle gledat in slišala sem jih, ko so govorile: "Uboga mala; ne zna francosko; jo bomo prosile, da govori poljsko; bomo vsaj vedele, kakšen jezik je to." Vedela sem, da bi se mi smejale, zato nisem izpregovorila niti besedice. Ena je dejala, da se mora človek kot Poljak zelo čudno počutiti.

Mala Helena je kmalu našla prijateljico v gospodični de Montmorency, hčerki ene najboljših plemiških rodbin tedanje Francije. Vzela je malo tujko na kolena in jo vprašala, če jo hoče imeti za svojo "malo mamico". Helena je z znamenji pridila, ker "nisem hotela odpreti ust, dokler ne bom znala govoriti kot druge deklice".

Gospodična de Montmorency je vzela malo princeso v svoje varstvo. Peljala jo je k otrokom, da se seznanijo z njimi. Male Francozinje so z začudenjem zrle na malo bitje, ki ni znalo francosko. Pri večerji je dobila že toliko poguma, da je parkrat odgovorila v francoščini. Mala plemkinja de Choiseul je radostno vzkliznila: "Glejte, mala Poljakinja že zna francosko!" Od tega trenutka ste bili deklici najboljši prijateljici in tudi druge učenke so vzljubile živahno Heleno, tako, da se je kmalu udomačila — še preveč.

Gojenke zavoda so bile razdeljene v tri oddelke: modrega, belega in rdečega. V prvega so spadale deklice od sedmega leta. "Bele" so bile dekleta, ki so se pripravljale za prvo sv. obhajilo. "Rdeče" gospodične so pa skončavale šolo. Ker so vsa ta dekleta spadala v najvišje družabne kroge in so bile odločene za bodoče gospodinje velikanskih posestev in gradov in ker se je od njih pričakovalo, da bodo imele velike in važne vloge v življenju tedanjega časa, so dobivale v zavodu temu primerno vzgojo. Ko so zapuščale zavod so bile res plemkinje in obnašanju in izobrazbi — z lahkoto so se gibale v najvišjih družbah. Največjo važnost je med drugimi predmeti zavzemal ples, godba, slikanje in govor, ki je bil izrazita umetnost 18. stoletja. Dekleta so se že v nežni mladosti uvajale v dobro družbo. Velikokrat so smele na obisk v najboljše hiše. Heleno najdemo "zunaj" 3 krat ali 4 krat na teden. Udeleževala se je otroških plesov, ki so bili pod nadzorstvom najvišjih dam. Člani kraljeve družine so obiskovali prireditve samostanskih gojenk in najimenitnejše dame Pariza so bile počesčene s povabilom k njih plesu ali igri. Gospa de Rochechouart (ravateljica), je vsak večer zbrala nekaj deklet, za katere se je posebno zanimala, v svoji sobi. "Tam", pravi Helena, "smo čitale najnovejše knjige. Govorile smo o vsem, kar je zanimalo Pariz, ker sestre so prebile mnogo časa v govorilnici in dekleta smo hodite ven tako pogosto, da smo vedele

vse. . . Gospa de Rochechouart je bila tako dostojanstvena vedenja in ton njenega govora tako dostojanstven in izrazit, da smo se ga privadile tudi mi. Najvišje dame so nas za to občudovale."

Dekleta so zavod zapuščale ne le kot umetnice v že prej omenjenih strokah ampak sestre so jih izlikale v dobre gospodinje. Vse najvažnejše dolžnosti zavoda so opravljale gojenke pod nadzorstvom sester sobaric s pomočjo lajčnih sester. Bodoče vojvodinje in kneginje so zlikale rjuhe in servijete. V obednici so pogrinjale mize in jih pripravljale za obed. V zakristiji so krpale oltarne prte in mašne obleke. V "apoteki" so se učile kuhati in mešati razna zdravila. V kuhinji so se znale ravno tako spretno obračati kot na plesišču. Učile so se tudi knjigovodstva. Ko so ta dekleta postale same gospodinje, jim je v šoli pridobljeno znanje o praktičnem delu neizmerno koristilo. Danes pa najdemo dekleta, zrela za možitev, uboga, pa še za kuhalnico niti za metlo ne znajo prijeti.

Helena je od začetka spadala k "modrim". Vstajale so poleti ob sedmih, pozimi ob pol osemih. Počitek je sledil ob pol desetih. Šola se je začela ob 8. uri s katekizmom, ki je trajal do devetih, ko so zajtrkovale. Sv. maša je bila po zajtrku. Študirale so od 10—11. Ob enajstih je bila plesna vaja, od pol dvanajstih poduk o godbi. Od 12—1 so imele zgodovino in zemljepis. Ob eni so obedovale in po obedu so se zabavale do treh, ko so morale k pisanju in računstvu. Od 4 do 5 je bil zopet ples, v katerem se je Helena posebno odlikovala. Nato so imele rekreacijo do šestih. Ob tej uri so se potem vadile v igranju raznih instrumentov. Ob sedmih je sledila večerja.

Gojenke so imele najboljše učitelje Pariza. Ko so bile bolne, jih je zdravil kraljev lastni zdravnik. Koliko je tako šolanje stalo, a stroški so bile staršem malenkost.

Ko so "modre" dosegle deseto leto, so prestopile v oddelek prvoobhajank. Helena je bila izvrstna učenka, a je zaostala. Sestre so najbrž uvidele, da je boljše za malo navihanko, ako še počaka eno leto. Glavni vzrok je bil pa ločiti jo od njene prijateljice gdč. de Choiseul, ki je bila Heleni zvesta drugarica v vseh nerodnostih in porednosti. Sama pravi:

"Znala sem dobro zgodovino, mitologijo. Na pamet sem znala celo pesem "Vera" in La Fontainove basni, dve poglavje Henriade in celo tragedijo "Athalia", v kateri sem igrala vlogo Joas. Plesala sem zelo dobro, pela sem na note na prvi pogled in precej dobro sem igrala na harpo in še nek drugi instrument. Ampak moja večna porednost in navihanost, ki jih je bilo krivo prijateljstvo z gdč. de Choiseul, so povzročila, da sem obseдела. Ljubila sem jo tako zelo, da sem bila rajši kaznovana z njo, kakor pa bila sama. Ona je bila ravno taka. Ako sem bila jaz zaprta, je hitro zakrivila kako napako, samo da sva bili potem skupaj. Imeli sva si vedno toliko povedati, da nama je bil dan prekratek. In ponoči sem jaz smuknila v njeno sobo ali pa ona v mojo. Njena soba je bila namreč prva ob moje. Da bi vrata ne škripala in ne izdala njenih nočnih sprehodov po hiši, sta jih namazali z oljem. V njuno veliko radost sta nekoč našli steklenico, ki je vsebovala to tako koristno tekočino.

"Nekoč sva zlihi steklenico črnila v škropilnik pri cerkvenih vratih. Sestre molijo dnevnice vsako jutro ob dveh. Ker znajo molitve na pamet, ne prižgo luči. Samo večna luč motno razsvetljuje cerkev. Vsaka sestra se je pobožno poškopila in nobena ni opazila nič nenavadnega. Zdaniilo se je predno so končale molitve. Ko so zagledale ena drugo, so se začele vse smejati. Morale so prekiniti molitev. Slutile so, da je to storila katera gojenk in drugo jutro so nas vse zaslišale — pa zastoj. Znale smo tako dobro molčati, da ni prišlo nikoli na dan, kdo je bil kriv njih črnih obrazov."

Manj sta bili srečni navihanki ob neki drugi priložnosti.

"Vrvi zvonov "Gondi" tako imenovani po slavnem pariškem škofu, so bile napeljane skozi tribuno za opatičnim tronom. Nekoč sva zlezli gori in zvezali vrvi z najimimi robčki kolikor mogoče tesno. Zjutraj je prišla novinka zvonit. Vlekla je za žive in mrtve, pa ni mogla premakniti zvonov. Nekatere sestre so opazile, da je že pozno. Šle so pogledat v cerkev, zakaj ne zvonit. Videle so novinko, ki se je ubijala z vrvmi a ni izvabila niti enega

glasu iz zvonov. Zlezle so na oder in našle robčke. Nesreča! Na robčih so bile monogrami H. M. in J. C."

Gospa de Roucheouart bi bila vedela tudi brez monogramov, kdo sta bili navihanki. Bila je zelo razumna, modra, izobražena žena. Poznala je človeško naravo kot malokdo in je zelo uplivala na svoje "divje" gojenke, ki so jo naravnost oboževale. En njen pogled je zadostoval in Helena, ki je ni mogla nobena druga sestra ukrotiti, je postala jagnje in ubogala. Nekoč je prijokala v razred, češ, da jo je gospa R. pogledala s svojimi velikimi očmi. Gojenke so jo podučile, da je ne more pogledati z malimi očmi, ako ima velike.

Mala princesa je neizmerno ljubila to redovnico, ki je bila sestra vojvode Mortemarskega. Tako-le pravi v svojih spominih o njej ob priliki njene smrti: "Vse gojenke jo ljubijo in spoštujejo; stroga je, a pravična; obožujemo jo in bojimo se je; ni zapovedovalna, a njena beseda vpliva na vsako; pravijo, da je ponosna proti njim enakim, a s podložnimi ravna ljubeznivo; ona je zelo učena in ima globok vpogled v vse svetovne dogodke."

V tesnem stiku z dekleti, je vedno znala zadeti pravo struno. Vcepila je v srca svojih gojenk stud do vsega nizkega in nevrédnega, kar bi moglo zatemniti sij njih plemiških imen. Zнала je razločevati med nedolžno navihanostjo, in napakami, ki bi mogla kaj ovirati razvoj značaja. Tako sta mali grešnici, ki sta zavezali zvonove, bili le malo kaznovani. Če je pa zasledila med gojenkami kaj nizkega, nečastnega, je bila neizprosna in jim je dala čutiti vso težo njene jeze. Svojo modrost je pokazala v slučaju "revolucije".

Gospa de St. Jerome je bila imenovana od opatice za učiteljico ali nadzornico "belih", proti volji ravnateljice, ki je poznala sestro in njene nesposobnosti. Razložila je opatinji natančno, česa se je bati, ako ona vztraja pri svojem sklepu. Ker ni nič pomagalo, je odločno izjavila, da odklanja že naprej vso odgovornost za morebitne zle posledice. Kmalu so se pokazale. Gojenke so nekaj časa opazovale novo nadzornico in jo skušale na vse načine. Reva si ni znala pridobiti njih zaupanja in ure pri njih so postale za njo pravo mučeništvo. Znebiti so se je hotele na vsak način. V ta namen so zasnovali pravo zaroto. Voditeljice gibanja so bile: Helena, De Choiseul, De Mortemart, De Chauvigny, da bi se spoznale med seboj, so nosile kaj zelenega n. pr. kakšen list, bilko ali petljo. Geslo je bilo: "Vzamen te brez zelenja".

Priložnost za "upor" se je kmalu ponudila. Dve mali kneginji sta se med rekreacijo prepirali, nazadnje sta si skočili v lase. Sestro St. Jerome je to tako ujezilo, da je eno prišla za vrat in jo vrgla na tla. Deklici se je ulila kri iz nosa. Med gojenkami je završalo. V življenski nevarnosti je zbežala iz razreda. Vojvodinica Mortemart je skočila na mizo in zahtevala zelene značke. Vse dekleta so si jih nadele. Sledil je bojni posvet, kjer so določile, da skupno zapuste šolsko poslopje, se polaste kuhinje in shrambe ter tako z lahkoto prisilijo sestre, da se podajo in premeste sestro St. Jerome.

Načrt se je posrečil. Spodile so vse sestre iz navedenih prostorov. Obdržale so pri sebi samo dve sestri, da sta jim kuhali in da bi jim služili kot talca v slučaju nevarnosti.

Nato so poslale Heleno in gdč. Choiseul k ravnateljici z mirovno ponudbo: 1. Radi upora ne sme biti nobena gojenka kaznovana. 2. Sestra St. Jerome ne sme več nazaj. 3. Dekleta hočejo osemdnevne počitnice.

Kako so opravile pri ravnateljici, pove Helena: "Šli sva v njeno sobo. Tako strogo naju je pogledala, da sem prebledela. In Choiseul, kakor je pogumna, se je vsa tresla; vendar je imela toliko moči, da je izročila sestri naše zahteve. Ravnateljica je vprašala, če so dekleta v šolskih prostorih. Odgovorili sve, da ne. "Potem," je dejala sestra, "ne maram niti slišati o vas. Lahko nesete svojo pritožbo opatici ali komurkoli — jaz ne ma-

ram imeti nobenih stikov z vami. Razžalile ste me s svojim prostaškim obnašanjem tako zelo, da ne bom nikoli pozabila. Ve spadate v vojašnico, ne pa v zavod, kjer se vzgajajo plemkinje k skromnosti in nežnosti, ki bi morala biti največji kras vsake ženske." Bili sva v strašnem položaju. Gdč. Choiseul se je vrgla k nogam ravnateljice, češ, da ena sama njena beseda bo nam vedno sveta in najvišja zapoved, ampak ker je to častna zadeva, bi ona rajše umrla, kot zapustila ali izdala svoje tovarišice. "Dobro," je dejala sestra, "o tem lahko govorite komur koli hočete, ker kar se mene tiče, nisem več vaša ravnateljica."

Res sta šli k opatici, pa nista istotako nič opravili. Težkega srca sta se vrnili v "glavni stan" s slabimi novicami. Večerja je upornicam izborna šla v slast. Prosti čas je trajal, kakor dolgo so hotele. Ker niso imele postelj, je bila noč precej dolga. Iz hleva so dekleta privlekle nekaj slame in napravile ležišče za ujeto sestro, ki ga je pa odklonila, češ, naj služi najmanjšim punčkam. Velika dekleta so se bale, da bi se male prehladile; zavile so jih v servijete, in prašne ter kuhinjske cunje.

Sestre je ta upor skrbel. Če bi se podale, bi trpela disciplina. Ako bi ta stvar še dalje trajala, so bile dekleta v nevarnosti, da zbole. Nekatere sestre so predlagale, naj policija privede dekleta k pameti. Druge so bile proti, češ, to bi bil velik škandal, ki ga je treba preprečiti. Kot vedno, ravnateljica je zadela pravo: Poslala je po matere voditeljice upora. Odpeljale so za nekaj časa domov hčerke in nečakinje. Brez voditeljic so se gojenke kmalu podale. Kaznovane niso bile, sestra St. Jerome pa je ostala med njimi še en mesec. Nato so jo poslali v drug oddelek, k drugi dolžnosti.

Čeprav je Helena nagajala svoji učiteljici v oddelku "plavih", sta se vendar ločili v ljubezni in miru. "Šla sem k svoji učiteljici in jo prosila odpuščanja vseh mojih porednosti. Zahvalila sem se ji, ker je bila tako dobra z menoj. Rekla je, da ji je žal, ker ne bo več v tako tesnem stiku z menoj. Čeprav sem bila včasih poredna, da je skoro izgubila pamet, sem vendar to nadomestila drugokrat s svojo pridnostjo. Poljubila sem jo."

Da, Helena je bila dobra dekle. Goreče se je pripravljala za prvo sv. spoved. Vsa srečna je bila, ko je naposled mogla prejeti ta zakrament. Visoko je cenila to milost. To le pravi v svojem dnevniku: "Sestra Bichon je prišla obiskat mojo strežnico. Ko me je moja služabnica gdč. Gioul slačila, se mi je sestra priporočila v molitvi. Sicer smo večerno molitev že opravile skupno z gojenkami, vendar sta me pripravili, da sem molila še enkrat preden sem legla. Rekla sem sestri: "Kaj naj prosim Boga za vas?" Dejala je: "Prosi Ga, naj napravi mojo dušo čisto kot je tvoja ta moment." Glasno sem zaključila molitev takole: "O moj Bog! Daj, da bo duša sestre Bichon tako bela, čista, kot bi morala biti moja v teh letih, ako bi bila sodelovala z milostjo in ako bi bila obrnila v svoj prid vse nauke, ki sem jih slišala v šoli." Moja strežnica je bila vesela načina moje molitve, ravno tako s. Bichon in gdč. Gioul. Vse tri so me po vrsti objele. Ko sem bila že v postelji, sem vprašala, če je greh moliti za mačko. (Siva mačka zavoda, ki je včasih veliko trpela vsled razposajenosti Helene in njene tovarišice Choiseul.) Sestra me je poučila, da bi ne bilo prav, govoriti Bogu o mački."

"Ker nisem bila prav nič zaspana, je sestra zopet prišla k moji postelji. Dejala je, ako bi umrla ponoči, bi šla naravnost v nebesa. Vprašala sem, kaj bi tam videla. Dejala je, naj si predstavljam nebesa kot veliko dvorano iz dijamantov, rubinov in biserov. Dobri Bog sedi na prestolu, Jezus je na njegovi desni in Marija na levi. Sveti Duh je nad njimi. Angeli in svetniki se sprehajajo pred prestolom. Med tem sem zaspala."

Pustimo sedaj ubogo, malo Heleno Massalsko v njeni mali samostanski postelji. Naj sanja o nebesih. Prekmalu bo morala zapustiti ta tihi raj. Nastopiti bo morala pot, ki pelje na Kalvarijo.

Nebesa na prodaj.

18. majnika 1865 sta sedela v O., okraj L. ob Renu v gostilni protestant in katolik. Norčevala sta se iz vere, in v pogovoru prišla tudi na nebesa. Eden je rekel: "Jaz takoj predam svoj sedež za nizko ceno";

drugi je pa dejal: "Jaz ga dam za pet grošev." Komaj je bilo izgovorjeno to bogokletstvo, zgrudil se je eden takoj mrtev. Drugi se je počutil slabo, dal poklicati zdravnika, v par urah je bil pa tudi mrtev.

GLASOVI

od

Marije Pomagaj

P. Hugo.

USMILITE SE NAS! . . .

Ta pretresljivi klic mi danes udarja na ušesa. Spomin vernih duš je, ko to pišem. Da bi ta klic, ta mila prošnja bratov in sestra, ki so šli pred nami, a še niso na cilju, ne šel brez dejanskega odmeva mimo mene, sem se malo bolj zaglobil v njih žalostno stanje. Vzel sem v roke Kluga, ki je znal tako globoko prodreti v tajnosti duše, v telesu in izven telesa ter umel, kar je tam videl, tudi mojstersko opisati.

"Pomenljivo legendo," tako začne, "vam hočem pripovedovati":

Vsako leto v noči med vsemi sveti in vernimi dušami se smejo uboge duše vrniti na one kraje, koder so s svojimi telesi nekdanj bivale. Nobeno človeško oko jih ni v stanu videti. A prihajajo. V tišini novemberske noči romajo v palače, hiše in kočje, kjer so nekdanj domovale in kjer zdaj drugi bivajo za časek svojega zemskega življenja. Nekaj skrivnostnega vsako ubogo dušo vleče tja, kjer je nekdanj grešila. . . k ljudem, pri katerih ima še kak dolg poravnati. . . na kraj, kjer svoj čas kake dolžnosti ni izpolnila.

Ta noč vernih duš je noč polna skrivnosti.

Cerkve šrom sveta so polne nevidnih molivcev. . . ubogih duš onih, ki so v življenju redko v njih klečali. Toda ni duhovnika, ki bi jim bral sv. mašo, ker je nekdanj niso znali ceniti. . . Ni duhovnika, ki bi jim delil kruh življenja, po katerem so imele nekdanj tako malo poželjenja. . . Ni duhovnika, ki bi čakal v spovednici na obtežene duše. Z dvignjenima rokama bi ga prosile, naj še enkrat izreče one velike, odrešivne besede: "Jaz te odvežem". . . za kar so nekdanj imele tako malo smisla. Samo tajinstveno jokajo, zdihujejo in s svojimi milimi vzdihji napolnjujejo svete prostore, dokler ne začne motni dan trkati na okna, znamenje, da se morajo vrniti v svoje kraljestvo trpljenja.

V noči vernih duš nevidni potniki romajo po zemlji in iščejo, iščejo. Ljudi iščejo, bratov in sester v Kristusu, ki jih ni več.

Pa bi jim tako radi neko ljubav izkazali, ki so jim jo v življenju odrekli. Nekaj bi jim radi povedali, kar so v življenju upustili. Eno željo bi jim hoteli izpolniti, ki jim jo živi niso. Tako nagli so njih koraki, kajti časa je malo, a jih zastoj iščejo. Dan se že zaznava in še jih niso srečali. In zdaj morajo nazaj v kraljestvo mrtvih, ne da bi se jim vroča želja izpolnila.

V noči vernih duš je videti na tihih poljih tajinstvene orače s srebrnimi pljuigi. Nove brazde, vse globlje kot nekdanj, bi radi zarezali. Novo vse bolj kleno zruje kot nekoč bi radi zavlekli vanje.

V noči vernih duš stoje ob nakovalih skrivnostni kladivarji. Mogočno in na vso moč urno dvigajo težka kladiva in jih puščajo neslišno padati na žareče železo, ker v življenju niso kovali, dokler je žarelo.

V noči vernih duš otroci iščejo svoje starše, starši otroke, učenci svoje učitelje, učitelji svoje učence, podložni svoje višje in višji svoje podložne. Vsak ima še kak zaostali dolg poravnati. Toda vse prehitri dan. Nazaj morajo, da ga sami z obrestimi plačajo. . .

Legenda je to, v bistvu splošno znana. A je malo legend, ki bi imele toliko resničnega jedra v sebi kot ta. O, kako rade bi duše v svoji noči res tako romale okrog svojih upnikov, da bi se jim oddolžile. In če to ni več mogoče, da bi vsaj dobile kakega novega upnika, ki bi poravnal, ali vsaj zmanjšal njih ostali dolg. Eni ali drugi je to romanje okrog njih morda res dovoljeno, večini gotovo ne. Naj li spričo tega zamašimo ušesa njih pretresljivim prošnjam: "Usmilite se nas, usmilite se nas, vsaj vi naši prijatelji, ker roka Gospodova nas je dadela?" O, potem kar pripravljene bodimo, da bo nas enkrat hujše zadela in da bomo morali svoje zaostale dolgove do zadnjega vinarja sami plačevati. "Zakaj brez usmiljenja bo sojen, kdor ne skazuje usmiljenja." Jak. 2, 13.

OB ZAKLJUČKU LETA.

No, letošnje leto je bilo tako za nas kot za druge, ali bolje, kot za druge, tako za nas leto "suhih krav". Živeli smo bolj od upanja na boljše čase, ki so nam jih obetali, tedaj na račun "debelih krav". Pa jih žal ni bilo in jih bržkone še ne bo, tak h kot so bili, sploh ne več. Kar sprjaznimo se s to mislijo. Saj po prej, tim bolje. Gotovo se bo enkrat obrnilo na boljše. Saj po grdem je vedno lepo vreme. A ne vedno enako lepo. Včasih se samo malo prevedri. Tisti, ki v Rooseveltu II. gledajo Mojzesa, ki nas bo zopet popeljal v obljubljeni deželo nekdanje prosperitete, pač le sladko sanjajo. Ko bi hotel, ne bi mogel, ker vladajoča depresija nima svojega očeta samo v kakih posameznih oseb, ne ameriški ne katerikoli, ampak je grešni otrok pogršenege svetovnega gospodarskega reda. Naj hodi okrog njega ali Hoover, ali Roosevelt II. ali kdorkoli, v mejah ali izven mej Amerike, nam bo bolj ali manj na vratu, dokler bo njegov oče živel, ki ni Amerikanec, ampak internacijalec.

To Hoover tako dobro ve kot Roosevelt II. Če sta imela pred 8. nov. kljub temu oba polna usta prosperitete in jo gledala "just around the corner", za prvim oglom, na pohodu nazaj v deželo, je bilo to le politično hvastanje za politične otroke, kar je masa ljudstva vedno in povsod bila, ne izvemšči amerišanske, ki se sama vlada, seveda tako, kot jo drugi za nos vodijo. Razloček med Hooverjem in Rooseveltom II. je le ta, da jo je Hoover že razočaral, čeravno ne samo po svoji krivdi, Roosevelt II. jo

pa še bo, čeprav tudi ne samo po svoji krivdi. Chesterton je upanje na nekdanjo prosperiteto kar kratko imenoval "bedasto". Za to ni potrebne podlage in predpogojev. Prva motna znamenja v zadnjih mesecih, so bila po njegovem mnenju le politični manever republikancev pred volitvami. Tudi delno zboljšanje, ki ga opravičeno pričakujemo pod Rooseveltom II., ne bo kar planilo v deželo. Bolnik brez čudeža le počasi okreva. In če je imel tako bolezen, na kakršni boleha sedanja človeška družba, ne bo nikoli več tisti kot prej.

Z ozirom na tak položaj in take izvide, smo mi naše načrte za bodočnost za nedogledni čas kar lepo v arhiv spravili. Tam naj pričajo, da nam volje sicer ni manjkalo, a so bile razmere take, da nim jih ni bilo moč izvršiti. Smo veseli, da se moramo z drugimi vred za silo tolči naprej. Tudi to bi bilo nemogoče, ko bi ne imeli farme. Zemlja je sicer po grehu bolj mačeha kot mati, a več srca, če smem tako reči, le ima do "svojih" otrok, kot moloh kapitalizma, ki brez srca koraka mimo izmoganih teles in smrtnih žrtev izstradanih. Česar nujno potrebujemo nam je dala. Še več kredita ji moramo dati. Ni bila skopa. Mislim, da dobro store, če se tudi drugi, ki so od nje hoteli v mesta, kjer zdaj po notah stradajo, zopet sprjaznijo z njo. Nazaj h grudi! Ta klic že od vsepovsod odmeva. Seve, za takega, ki ima veliko umetnih potreb, za katere je na grudi težko najti kr tja, farma ni. Denarja ona ne da, stradati pa farmerju ni treba. Se bo treba

pač zopet sprjazniti z večjo priprostostjo življenja. Saj razvajanost je tudi eden izmed vzrokov, in ne zadnji, da smo danes tam, kjer smo. Vsak je bolj ali manj delničar pri vladajoči mizeriji.

Menim, da spričo takega položaja ne bo nihče pričakoval od nas, kdaj bomo kaj boljšega postavili, kot imamo. Obljuba sicer dolg dela. Toda če se med obljubo in njenim izpolnjenjem razmere tako bistveno spremenijo, kot so se, potem po katoliški morali obljuba ne drži v svojem prvotnem obsegu, magari, da se kdo še zakolne zraven, kar pa mi nismo storili. Saj menda nismo edini, ki nas je ogoljufalo. Še marsikdo drugi je mislil na nov udobnejši dom. Danes je vesel, da ga sploh ima in mu vsaj najemnine ni treba plačevati. Popravlja ga in barva, da mu ne gre še bolj v škodo.

To smo tudi mi storili. Cerkev in samostan in druga poslopja so bila potrebna nove obleke proti dežju in snegu. Dobili so jo. Cerkev in samostan celo, bi dejal, iz jerhovine, druga poslopja vsaj za tri leta. Tudi to je stalo svoje dolarje. A so se v sezoni za silo ukapali. Šli so le za potrebni material. Menda je bilo domače, ali tuje samo za: Bog plačaj! Dobri Chicažani pridnih rok, a brez lastnega plačanega dela, so je izvršili. S hvaležnostjo in priznanjem moramo omeniti Mr. Bogolina s sinom Antonom, ter Mr. Kajzerja in Mr. Ostermana.

Tudi Marijin griček je med počitnicami, ko so bili kleriki prosti, dobil precej novo lice. Seve preden bo tak, kot bi ga mi in ljudje radi, bo še dokaj vode preteklo po kanalu, dasi ni kaka poskočna hči planin, kot Soča ali Bistrica. Mislili smo, da bomo če ne prej vsaj spomladi vrtali za vodo, da bi lažje vzdrževali in pomnožili nasade. Je muku vse to na roke zalivati, kar je pa čez leto potrebno. A tudi s tem načrtom ne kaže, da bi bilo kaj. Bo morda prej zopet bolj "trda" pijača v deželi kot voda na našem hribu. Za ta slučaj smo "Okrepčevavnic" z "Marijinega grička" premestili na "živinjski" grič. Saj nočemo in ne smemo reči, da bi se ga bil kdo v njej po živinsko navlekel, če ga je kaj v "kontrabant" s seboj prinesel, ali, da bi imel na drugem griču kako večjo pravico to storiti. Za take pri nas ni prostora in nočemo, da bi bil. Včasih je bila pa kaka družba le malo preveč vesela in ni pomislila, kje je. Na kraj z groto in Brezmadežno v ozadju, pač ne spada ona: "Al' me boš kaj rada imela?" Krave na srednjem griču naj jo že poslušajo.

Pa še to in ono bo treba preurediti. Upamo, da bodo ljudje sami uvideli in vpoštevati, v kolikor že niso. S tem, da smo jim

dali na razpolago dve tretjini "Marijinega griča" in še polovico drugega, ki sem ga zgoraj krstil za živinskega, ki seveda dobi lepše ime, smo se s svojo škodo oropali precej pašnika, ne da bi za to dobili kako odškodnino. Poleg tega pa ta živosrebra mladina ne pozna nobenega napisa in nobene ograje. Vsevprek, kot na kmetih v starem kraju po sv. Mihaelu, ki vedno vse odpre, se podi semintja in pri tem kajpada marsikako škodo napravi. To bo moralo v prihodnji sezoni biti drugače. Kako, bomo pravočasno povedali.

Na pokopališču smo imeli dolgo križ brez Križanega. Za zunaj pod milim nebom, kjer je izpostavljen vsem vremenskim spremembam, je treba trpežnega, ki je pa tukaj drag. Končno so našli blagega dobronika, ki se je ponudil, da ga hoče plačati. To je Mr. A. Bogolin iz Chicage. Da bi račun vendar ne bil previsok, smo prosili našega P. komisarja, naj bi ga iz domovine prinesel, če mogoče. To je tudi storil. Od daleč ne izgleda kdo ve kaj. A je umetniško delo znane ljubljanske tverke Pengov. Menda njeno prvo delo za Ameriko. A s tem pokopališče še ni v redu. Dokler ni vode, mu ni moč dati pravega roznega krasu. Večji del cipres okrog njega, ki smo jih lansko jesen posadili, se je menda prijel. Vsaj dozdej so vzdržale. Manjši del, ki se je posušil, bomo prihodnje spomlad nadomestili. Upamo, da nam bodo Lasalčani pri tem zopet šli na roko, kot lani. Ljudje radi obiskujejo pokopališče. A se premalo ozirajo na okoliščine, v katerih živimo. Malokateri vrata za seboj zapre, ko je zapuška. Kaka krava pa kmalu zapazi, da je tam lepše zeleno, in jo ubere notri. Kajpada božja njiva ni mesto za krave. Zato bi prosili malo več pazljivosti in obzirnosti. Saj se mora vsak pohujševati, če kaj takega vidi.

No, letos, hvala Bogu, ni bilo treba skopati nobenega novega groba, vsaj do slej ne. Pač pa nam je eden za Ameriko umrl. Našemu večjemu vrtnarju Fr. Viktorijanu Žnidaršič se je zahotelo po domovini. Ker je svoja običajna leta tukaj doslužil, se mu je želja izpolnila. Dne 12. okt. je odjadrjal preko Trsta v provincijo in se ne vrne več. Ni slabo imeti dva doma, enega tu, drugega v domovini. Zdej bi jih marsikateri rad imel.

Končno lepa hvala vsem, ki so nam v preteklem letu bili naklonjeni in nam kakršnokoli dobroto izkazali. Nismo pozabili nanje. Samostanska družina vsak večer pri skupni molitvi moli zanje. In ker bo do prihodnje številke božič že za nami, že zdaj želimo vsem dobronikom in prijateljem našega Lemonta:

Blagoslova polne božične praznike!

DAROVI

Sklad za študente:

M. Sinkovic \$1, J. Zelko 25c, A. Kamin \$2, M. Nemovic 25c, A. Plemel 50c.

Za sv. maše so darovali:

M. Grum \$1, M. Vancina \$1, K. Modrcin \$1, Mrs. Molcer \$1, N. N. \$2, Mrs. Chapič \$5, Mr. in Mrs. Marinčič \$2, J. Skubič \$2, C. Verna \$1, Mrs. Košnik \$11, B. Juričič \$1, L. Pelko \$1, F. Brodnik \$1, Mrs. J. Brobnčik \$2, M. Zore \$1, M. Pavlesic \$4, M. Barle \$4, M. Ortar \$4, A. Zakal \$1, M. Brodarič \$1, M. Smo-

lich \$5, M. Divjak \$2, M. Zore \$1, M. Lantar \$1, A. Simoncic \$5, Mr. in Mrs. Kresse \$10, M. Mudafer \$2, N. N. \$20, M. Bokal \$2, M. Poljak \$3, F. Parks \$5, M. Dragoman \$1, Mrs. Gnader \$1, Mrs. Medle \$1, M. Grum \$1, Mrs. C. Verna \$1, Mrs. A. Banks \$3, A. Zagar \$2, A. Kruli \$2, J. Klepac \$1, J. Kuhel \$2, H. Zore \$1, R. Starman \$2, F. Furlan \$1, A. Pavn \$1, M. Hribar \$1, M. Danič \$1, M. Brisha \$3, J. Kirn \$15, F. Starman \$45, Mrs. A. Kazjek \$5, Mrs. M. Gergovich

\$1.50, Jalovec \$2, Mrs. Cvenk \$5.

Člani Apostolata sv. Frančiška so postali:

R. Vicic \$10, L. Bandi \$10, M. Judnich \$10, Mrs. A. Stuber \$10, A. Hribar \$10, A. Nenigar \$10, A. Sašek 50c.

Za lučke:

Mrs. M. Gergovich 50c, M. Danic \$1, Sr. Sabina 50c, F. Novak \$5, M. Bizjak 50c, M. Sinkovic \$1, M. Perušek \$1, M. Divjak 20c, M. Bluth 10c, K. Peternel \$1, A. Nenigar 50c, A. Sašek 50c, A. Plemel 20c, A. Zagar \$1, A. Banks 50c.

Z GRIČKA ASIZIJ

Sr. M. Sebastiana

Te dni smo dobile od naše vrhovne prednice, častite matere Angeline v Mariboru poziv, da bi se iz naše provincije prostovoljno oglasilo nekaj sester za delovanje v Južni Ameriki in sicer v Argentini.

Naši izseljenci Slovenci in Hrvati želijo tam osnovati svoje šole. Pripravlja se nam tudi tam pravo misijonsko delo med Indianci.

Lepo priložnost imate sedaj slovenske in hrvatske mladenke, ako se želite posvetiti za redovni stan in tako delovati za vzgojo mladine. Mnogim je že znan naš griček Asizij, vendar ga nekako boječe ogledujejo, češ, za pogledat je že "all right" a bivati v tej samoti brez svojih dragih, za to se ne morejo odločiti. Treba je samo malo resne volje in premisliti, da je na svetu vse minljivo, pa gre.

Sprejemamo deklice, ki so zvršile osem razredov, pa tudi

starejšim, so vrata odprta za druga hišna opravila, najbolj so nam pa dobrodošla dekleta s High School. Torej na skorajšnjo svidenje. Čas naglo beži.

Na Halloween so nas naše gojenke zopet hotele malo prestrašiti. In res skoraj bi bilo nas starejših malo strah, ko je prišel v tem duh rajnega.

Za Zahvalni dan pa se bomo spominjale na mnoge dobrote, ki smo jih prejle med letom in na dogodke med Indianci, katere čitamo v ameriški zgodovini.

Prve snežinke že krožijo po ozračju in nas opominjajo, da se bližamo božičnim praznikom. Upamo, da bo kmalu dosti opravka s sneženimi kepami.

Vsem našim dobronikom in prijateljem vesel Božič in veselo novo leto.

